The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 65 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

96./221. n-rs. TREŠDIEN, 1953. G. 9. DECEMBRĪ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 65 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas teknu 1 slejā

Izmeklēšanas sēdē atskaņo Višinska runu

KERSTENA KOMITEJAS SĒDE 1. DECEMBRĪ VAŠINGTONĀ

ASV Tautas vietnieku nama Baltijas (Kerstena) komitejas publiskā sēde 1. decembrī Vašingtonā iesākās ar Amerikas Balss latviešu redakcijas vadītāja **H. Lielnora** liecību par Višinska 1952. g. 12 decembrī Apvienotās Nācijās teikto runu. Višinska runu krievu valodā sēdē atskaņoja no skaņu lentes, bet runas tulkojumu angļu valodā Lielnors iesniedza komitejai. Šinī runā Višinskis apgalvoja, ka Baltijas valstis esot nolīgušas slepenu militāru līgumu, kas bijis vērsts pret Padomju Savienību. Baltijas parlamenti esot izteikuši tautas gribu, nolemjot iekļaut savas zemes Padomju Savienībā. Tālāk Višinskis stāstīja par lielajiem sasniegumiem Baltijas valstīs pēdējos 13 gados un citēja Lavrentija Berijas (kas tagad jau nolikvidēts) runu, kuru tas teicis p. g. oktobrī komūnistu partijas kongresā un kurā tas apgalvo, ka dzīve Baltijas valstīs ejot uz augšu un rūpniecība tur paplašinājusies 3 — 4 reizes. Šī Višinska runa ir krasā pretrunā ar liecībām, kādas Kerstena komitejai nodevuši izglābušies Baltijas valstu iedzīvotāji.

Kā nākošais liecību nodeva **Alfrēds Bērziņš**, kā Latvijas pēdējās valdības loceklis. Viņš sīki attēloja notikumus Latvijā no padomju ultimāta saņemšanas dienas līdz tam laikam, kad Bērziņš atstājis Latviju. Viņš iepazīstināja komiteju arī ar Višinska lomu Latvijas valsts iznīcināšanā un nosauca to par **„lielāko meli un latviešu tautas slepkavu"**. Izmeklēšanas komitejas locekļi uzdeva A. Bērziņam daudzus jautājumus. Bērziņa liecību papildināja daudzas fotografijas, kuras uzņēmis kino operators inž. Jekste. Inž. Jekste pats bija ieradies no Nufaundlendas un apliecināja komitejai, ka iesniegtās fotografijas nokopētas no viņa filmas, kas uzņemta Latvijā 1940. g.

Nākošā lieciniece bija latviete **Zenta Vizbule**, kuru 1941. g. 14. jūnijā komūnisti deportēja no Valkas uz Sibiriju. Viņa pavadījusi vairākus gadus vergu darba nometnē Sibirijā. Par viņu iestājusies ASV ārlietu ministrija, kas pēc lielām pūlēm panākusi viņas atbrīvošanu. Vizbules māsa ir atbildīga amerikāņu diplomāta Hendersona kundze (Hendersons tagad ir ASV sūtnis Teherānā). Vizbule visā pilnībā attēloja komitejai drausmīgos dzīves apstākļus vergu darba nometnēs un neiedomājamās grūtības, kas jāpārciešas apcietinātiem. Viņa pati nosaldējusi kājas, bet ārsta palīdzības nebijis nekādas. Vēlāk viņa ievietota kolchozā, kur dzīve bijusi mazliet vieglāka, jo krievu kolchoznieki, kas bijuši tiešām cilvēki, viņai palīdzējuši. Izsūtītie vīrieši tomēr nav izlaisti no nometnes, un mirstība tur bijusi ārkārtīgi liela.

Līdzīgu ainu tēloja lietuviete Sedlicka. Viņa redzējusi, kā Viļņā apcietinātas un deportētas mūķenes. Vēlāk apcietināta arī viņa pati un nosūtīta uz Barnaulu, Sibirijā, kur tai bijis jāstrādā ļoti smags darbs kā mūrniecei. Kad padomju valdība mobilizējusi izsūtītos poļus cīņai pret Hitleru, viņa pieteikusies poļu armijā un tā tikusi brīvībā.

SMAGI APVAINOTS ANDREJS VIŠINSKIS

AICINA VIŠINSKI ATBILDĒT PAR NOZIEGUMIEM LATVIJĀ

VIŠINSKIS — LIELĀKAIS NOZIEDZNIEKS, KAS VĒL NAV SODĪTS, KERSTENA KOM. SĒDE 3. DEC.

Kongresa loceklis C. Kerstens 3. decembrī Ņujorkā preses konferencē paskaidroja, ka viņa vadītā Baltijas komiteja nosūtījusi Pad. Savienības delegātam pie Apvienotām Nācijām Andrejam Višinskim vēstuli, kurā viņu uzaicina sniegt paskaidrojumus Baltijas komitejai sakarā ar apvainojumiem par noziegumiem, ko tas pastrādājis pret Latvijas valsti. Pamatojoties uz liecībām, kas nodotas Baltijas komitejā, izriet, ka Latvijas pievienošana Padomju Savienībai notikusi noziedzīgā kārtā, pie kam svarīga loma tur piekrīt kādam Andrejam Višinskim, kas veicis savu noziedzīgo darbību ar Padomju sūtniecību un komūnistisko pagrīdi. Amerikāņi atzīst trīs Baltijas valstīs un šo valstu pārstāvji ir nodevuši liecības izmeklēšanas komitejai par Višinska darbību. „Gribēdami, lai izmeklēšanas notiktu godīgā ceļā, kā tas ASV parasts, mēs gribam dot iespēju Višinskim aizstāvēties, ja tas ir tas pats Višinskis, kas dzīvo Ņujorkā un bauda amerikāņu viesmīlību šinī pilsētā," teica Kerstens. „Tā kā Višinskis izlietojis Padomju sūtniecību Rīgā, lai vadītu spiegošanas darbu Latvijā ar nolūku sagrābt varu, mūsu interesēs ir noskaidrot cik tālu šādas metodes Padomju valdība izlieto arī šeit, ASV un kāda loma tur ir Višinskim. Baltijas komiteja lūdza ASV. Valsts departamentu nodot mūsu uzaicinājumu Višinskim, bet Valsts departaments mums ieteica nosūtīt šo vēstuli neoficiāli. Tādēļ mēs vakar nodevām šo vēstuli pastā un jādomā, ka šodien tā jau atrodas Višinska rokās," paskaidroja Kerstens.

Kuplā skaitā sanākušie amerikāņu žurnālisti Kerstenam uzdeva daudz jautājumu. Viens no žurnālistiem jautāja: „Vai jūs domājat, ka Višinskis ieradīsies komitejas sēdē?" Kerstens atbildēja: „Mēs ceram, ka viņš ieradīsies."

Jautājums: „Kāpēc Jūs domājat, ka viņš ieradīsies?"

Kerstens: „Ja pret kādu ir celta smaga apsūdzība, tad viņam ir tiesības aizstāvēties, un šo tiesību katrs grib izmantot. **Sakarā ar nodotām liecībām Višinska rīcība ir apzīmējama par kriminālu noziegumu. Viņš ir atbildīgs, par okupācijas nodibināšanu Latvijā, par genosidu, par tūkstošiem latviešu noslepkavošanu un deportēšanu. Viņš vadīja šos noziegumus, atrodoties Padomju sūtniecībā Rīgā."**

Jautājums: „No kurienes jums ir šī informācija?"

Kerstens: „Informāciju mums devuši Baltijas komitejā noklausīnātie liecinieki, to skaitā Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji un Latvijas pēdējās valdības loceklis A. Bērziņš. Mums ir arī fotografijas, kur Višinskis redzams Rīgā. **To, ko komūnisti izdarīja Latvijā, tie vēlāk atkārtoja daudzās citās valstīs. Paceļas jautājums, vai komūnisti negrib to pašu darīt arī ASV un visi Padomju vēstniecībā Vašingtonā un Padomju delegācija pie AN nenodarbojas ar spiegošanu?"**

Jautājums: „Ko Jūs saucat par spiegošanu un ko par informācijas vākšanu?"

Kerstens: „Tur ir liela starpība. Informācijas vākšana kalpo savas tautas interesēm, turpretim ar spiegošanu mēs saprotam tādu rīcību, kad savākto informāciju izlieto otras valsts graušanai. Tā rīkojusies Padomju Savienība Rīgā, kur nodarbinājusi arī NKVD vīrus. **Čekists Vetrovs, kas bija sūtniecības darbinieks Rīgā, tagad ir Padomju sūtnis Dānijā. Kad Višinskis ieradās Latvijā, viņš nolika uz galda gatavu jaunās valdības sarakstu, kaut gan Latvija tanī laikā vēl nebija iekļauta Padomju Savienībā."**

Jautājums: „Ja izrādītos, ka Maļenkovs arī būtu vainojams noziegumos, kas pastrādāti Latvijā, vai arī viņu Jūs aicinātu?"

Kerstens: „Nē, jo viņš nav Ņujorkā."

Jautājums: „Vai Jūs aicināt tikai tos, kas ir sasniedzami?"

Kerstens: „Nē. Višinski mēs uzaicinājām tāpēc, ka pret viņu vērsti smagi apvainojumi un viņš atrodas Ņujorkā."

Pēc šīs preses konferences C. Kerstens un pārējie komitejas locekļi devās uz Federālās Tiesas namu, kur sākās komitejas publiskā sēde. Pirmais liecinieks bija tiesnesis Grantskalns, kas bijis izmeklēšanas komisijas loceklis komūnistu noziegumu noskaidrošanai; tā iecelta tūlīņ pēc tam, kad komūnisti atstājuši Latviju 1941. gadā. Grantskalns sīki attēloja savu darbu pie masu kapu atrakšanas un noskaidrojot citus komūnistu briesmu darbus. Viņa liecību apstiprināja Latvijas tiesu ekspertizes institūta direktors Pēteris Bērziņš. Viņi uzrādīja daudzās fotografijos, kurās redzami atraktie liķi.

Tālāk liecību nodeva **igaunis V. Ludigs.** Viņš bijis deportēts uz Sibiriju un izbēdzis no turienes 1943. gadā. Viņš attēloja, kā komūnisti lietojuši spīdzināšanas, lai panāktu no apcietinātiem atzīšanos.

Tādu pašu ainu par komūnistu metodēm, lai panāktu morālo sabrukumu, komitejai sniedza **ASV** aviācijas seržants N., kas pavadījis divus gadus komūnistu gūstā Korejā.

Līdzīgu liecību nodeva arī **igaunu ārsts Dr. E. Leitaru** un **ASV lietuvietis M. Devenis,** kas abi bijuši izsūtīti uz Sibiriju.

JAUNI NEMIERI PERSIJĀ

No Teherānas ziņo, ka Persijas mēģinājums atjaunot diplomātiskās attiekšmes ar Angliju beidzies ar nemieriem Persijā. Reliģiskais vadītājs Hašāni, kas Mosadegha laikā asi nostājās pret pēdējo, tagad atklāti izrāda savu neapmierinātību ar pašreizējā ministru prezidenta Zahedi rīcību, draudēdams ar „Anglijas naida kampaņu" Persijā.

Teherānā diplomātisko attiekšmju atjaunošanas dēļ notikušas arī plašas demonstrācijas, kuras izdevies apslāpēt tikai ar karaspēka palīdzību.

Ministru prezidents Zahedi paskaidrojis, ka diplomātisko attiekšmju atjaunošana ar Angliju bijusi nepieciešama, lai varētu sekmīgi turpināt sarunas ar Angliju par Persijas bagāto naftas lauku darbības atjaunošanu pilnos apmēros.

Viesuļvētra Misisipi

No Viksburgas ziņo, ka šajā 28 tūkst. iedzīvotāju lielajā Misisipi upes pilsētā plosījusies nepiere-dzēta viesuļvētra, nogalinot vismaz 28 un ievainojot 230 cilvēku. Pilsētā izsludināts izņēmuma stāvoklis.

ATPLŪDI TRIESTĀ

No Belgrades ziņo, ka Itālija vienojusies ar Dienvidslaviju par karaspēka atvilkšanu no Triestas A joslas robežām. Karaspēka atvilkšana jau sākusies kā vienā, tā arī otrā robežas pusē, un sagaida, ka pēc armiju aiziešanas stāvoklis būs tiktāl nostabilizējies, ka varēs sākt domāt par konferences sasaukšanu, lai Triestas robežu jautājumu noskaidrotu vienreiz par visām reizēm un lai nākotnē nebūtu jādomā par pašreizējo incidentu atkārtošanos.

Igauņi brīdinājuši prezidentu Eizenhaueru

Bermūdas konferences priekšvakarā Igauņu Vispasaules Padome Ņujorkā nosūtījusi prezidentam nelīgt nekādus līgumus, kas varētu kādā veidā pasliktināt Baltijas valstu stāvokli. Igauņi brīdina Eizenhaueru neticēt krievu solījumiem, jo Baltijas tautas vislabāk zina, ko nozīmē līgumu nolīgšana ar Maskavu.

TRĪS LIELO APSPRIEDES BERMŪDĀ

ČERČILS SAGAIDA VECUS DRAUGUS AR VECU DZIESMU — JOPROJĀM RUNĀ PAR SATIKŠANOS AR PADOMJU SAVIENĪBU

No Bermūdas ziņo, ka trīs „lielo" pirmajā sēdē Anglijas ministru prezidents Čerčils esot uzsvēris, ka Kremļa izturēšanās pašreiz esot daudzsološāka nekā līdz šim un ka sabiedrotie nedrīkstot palaist garām izdevību uzņemt tiešu kontaktu ar sarkanajiem varas vīriem. Sarunās ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru un Francijas ministru prezidentu Laņjēlu Čerčils esot atkārtoti izteicies, ka Maskavā esot notikušas lielas pārvērtības un ka tagad esot nepieciešami uzzināt, ko krievi īsti gribot.

Eizenhauers esot pretojies Čerčila lielajai steigai kontakta uzņemšanā ar Padomju Savienību, sacīdams, ka viņš vēl joprojām šauboties par komūnistu vārdu patiesīgumu. Viņš arī nezinot, vai krievu daudzsološā izturēšanās esot kas jauns vai tikai vecais pārtaisīts tā, lai izskatītos pēc jauna.

„Mēs nezinām, vai krievi patiesi ir mainījušies," esot sacījis Sav. Valstu prezidents Eizenhauers.

Pēc trīs „lielo" pirmās sēdes Bermūdā nekādi oficiāli lēmumi presei nav sniegti, vienīgi pateikts, ka Rietumu valstvīri esot pārrunājuši pašreizējo stāvokli pasaulē.

Sēdes laikā Francijas ministru prezidenta Laņjēla vietā esot runājis Francijas ārlietu ministrs Bido, pasvītrodams, ka Padomju Savienība pašreiz ciešot no lielas saimnieciskas krizes. Bez tam Padomju Savienība ļoti cenšoties Franciju atgriezt no pārējām Rietumu lielvalstīm un pietuvināt Padomju Savienībai.

TRĪS „LIELO" VIETĀ PALIKUŠI DIVI

No Bermūdas ziņo, ka trīs „lielo" vietā palikuši vairs tikai divi, jo Francijas ministru prezidents Laņjels atrodoties gultā ar augstu temperatūru. Laņjela ārstēšanu uzņēmies Anglijas ministru prezidenta Čerčila personiskais ārsts, kas paziņojis, ka Laņjelam iespējams plevrīts. Laņjela slimības laikā Francijas delegācijas vadītāja pienākumus uzņēmies ārlietu ministrs Bido.

Rietumu lielvalstu ārlietu ministri līdz šim sanākuši 3 sēdēs, kurās pārrunāta sabiedroto atbilde krievu piedāvātajai ārlietu ministru konferencei Berlīnē. Cik zināms, tad sabiedrotie principā jau vienojušies, ka pievienosies šai konferencē. Līdz šim nav vēl izdevies vienoties par konferences laiku. Anglija un Sav. Valstis gribētu konferences sākšanu panākt pēc iespējas ātrāk, kamēr Francija drīzo prezidenta vēlēšanu dēļ konferences sasaukšanu gribētu atlikt.

Pārrunājot Berlīnes konferences darba kārtību, sabiedrotie nolēmuši savu atbildi Padomju Savienībai sastādīt tādā veidā, lai pēdējā to nevarētu izlietot propagandas vajadzībām. Bez tam amerikāņi vēl joprojām ir ļoti skeptiski par šādas konferences praktisko nozīmi, īpaši, ja Berlīnē ārlietu ministri domātu runāt par kādas jaunas konferences sasaukšanu ar komūnistu Ķīnas piedalīšanos. Tā kā komūnistu Ķīna Korejā vēl līdz šim nav izrādījusi ne mazāko vēlēšanos sadarboties, tad jāšaubās, vai komūnistu Ķīna gribēs sadarboties arī „lielo" konferences laikā. Un ja ne, tad konference var atkal izvērsties par kārtējo laika tērēšanu, kam nav nekādu rezultātu.

EIZENHAUERS RUNĀS AN

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers otrdien izlidojis no Bermūdas, lai uzrunātu Apvienoto Nāciju pilnsapulci. Prezidents nodomājis runāt par briesmām, kas pasaulei draud pašreizējā atomlaikmetā.

No Bermūdas ziņo, ka pēc triju dienu ilgām sēdēm, par kuru gaitu preses pārstāvjiem sniegta tikai ļoti virspusēja informācija, Rietumu sabiedroto valdību augstākie pārstāvji nolēmuši pieņemt Pad. Savienības aicinājumu piedalīties četru ārlietu ministru konferencē Berlīnē. Sabiedroto paredzētā atbilde krieviem vispirms nosūtīta Rietumvācijas kancleram Adenaueram atzinumam un tikai pēc tam to nosūtīs tālāk uz Maskavu.

Trīs „lielo" konference beidzās otrdien. Pēc konferences Sav. Valstu prezidents Eizenhauers nekavējoties izlidoja uz Ņujorku, lai paklausot Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršilda aicinājumam uzrunātu Apvienoto Nāciju pilnsapulci, pastāstot par briesmām, kas pasaulei draud pašreizējā atomlaikmetā.

Bermūdas konferencē piedalījās arī Anglijas un Sav. Valstu atomattīstības vadītāji, uz kuru dotiem faktiem balstās prezidenta Eizenhauera runa. Runas tekstam pievienojies arī Anglijas ministru prezidents Čerčils un vēl joprojām slimības gultā esošais Francijas ministru prezidents Laņjels.

NIKSONS PAKISTANĀ

No Karači ziņo, ka Sav. Valstu viceprezidents Niksons ieradies trīs dienu ilgā vizītē Pakistānas galvaspilsētā Karači. Lidostā Niksonu sagaidīja Pakistanas ministru prezidents un augstākie valdības pārstāvji.

Pēc amerikāņu vienošanās ar Pakistanu par ieroču apgādi un Pakistanas iesaistīšanos Vidējo un Tālo Austrumu aizsardzības lokā pēdējās attieksmes ar Sav. Valstīm kļuvušas ļoti draudzīgas.

Vai arī Ziemeļpola aizsardzībā ielavījušies spiegi?

Jau pāris nedēļas Alaskā uzturas ASV Senāta patstāvīgās izmeklēšanas komisijas pārstāvis, lai pārbaudītu drošības līdzekļus pret ienaidnieka spiegiem un pasargātu ļoti slepeno radara trauksmes signālu sistēmu, kas ierīkota Sav. Valstu aizsardzībai pret pārsteiguma uzbrukumiem pāri Ziemeļpolam. Viņš pārbauda arī komūnistu aģentu iefiltrēšanās iespējas aizsardzības punktos tālajos ziemeļos.

Modernā radara trauksmes sistēma pēc pārbaudes Masačūsetas technoloģijas institūtā uzstādīta 1200 jūdžu apkaimē ap Ziemeļpolu, un tā pazīstama ar segvārdu Linkolna mets. Tiklīdz ienaidnieks pārlidotu Ziemeļpolu, militārās iestādes ASV saņems brīdinājumu, kas nozīmē 6 stundas laika nelūgto ciemiņu pienācīgai uzņemšanai. Ks.

Krievu palīdzība Albānijai

Grieķijas pretizlūkošanas ierēdņiem izdevies noskaidrot, it kā Padomju Savienība uzņēmusies Albānijas robežu nocietināšanu un ka uzsākti steidzīgi būvdarbi. Aktīvitāte Albānijas robežapgabalos pēdējā laikā esot ļoti pieaugusi. Robežpilsētas esot pilnas ar privātās drēbēs tērptiem krievu slepenpolicistiem.

Pakistana saņems Sav. Valstu palīdzību

No Karači ziņo, ka Pakistana nodevusi savu likteni Sav. Valstu aizsardzībā, pievienojoties amerikāņu plānotai aizsardzības programmai, tā tagad stiepsies no Turcijas līdz pat stratēģiski vissvarīgākajiem punktiem Dienvidaustrumāzijā.

Kaut gan amerikāņu oficiālās iestādes par to daudz nerunā, tad tomēr ir zināms, ka līgums Sav. Valstu un Pakistanas starpā jau ir tikpat kā parakstīts, un šī līguma rezultātā Pakistānā saņems amerikāņu militāro palīdzību, pretī nedodot neko vairāk kā vienīgi Pakistanas parakstu par piedalīšanos aizsardzības blokā.

Ļoti svarīgi šai jautājumā atzīmēt, ka Pakistanā nebūs amerikāņu militāro bāzu. Pakistanā nebūs nedz amerikāņu armijas, nedz aviācijas. Vienīgais, ko Pakistana saņems, būs militārā palīdzība ieroču un lidmašīnu veidā. Pakistana esot arī devusi savu solījumu, ka amerikāņu ieroči netiks izlietoti agresīviem nolūkiem. Tas galvenokārt attiecas uz Pakistanas attieksmēm ar Indiju, kur Kašmīras jautājums vēl joprojām palicis neatrisināts. Sakarā ar to Pakistanai ir bijis jādod vēl viens solījums, un, proti, ka viņa nemēģinās kārtot Kašmīras disputu ar amerikāņu ieroču palīdzību.

Kā Indija, tā arī Pakistana gan labi saprot, ka kara sākšana Kašmīras dēļ būtu vislielākā muļķība, ko pašreizējos apstākļos varētu izdarīt. Tas abas valstis ne vien ievilktu karā uz nenoteiktu laiku, bet karš iznīcinātu kā Indijas, tā arī Pakistanas pēdējo gadu saimnieciskos sasniegumus.

Sagaida, ka viena no nākošajām valstīm, kas iesaistīsies šai aizsardzības sistēmā, būs Persija, kam ir liela cieņa pret amerikāņu militāro varenību un liela vajadzība pēc amerikāņu atbalsta.

###Ču en Lajs noliedz apvainojumus

No Tokio ziņo, ka komūnistu Ķīnas ministru prezidents noliedzis Apvienoto Nāciju apvainojumus par ķīniešu un ziemeļkorejiešu mežonībām, kas pastrādātas pie Apvienoto Nāciju kara gūstekņiem Korejas kara laikā.Ču en Lajs noliedza ne vien visus amerikāņu pierādījumus, bet savukārt apvainoja Sav. Valstis mēģinājumā sagraut Āzijas mieru.

Tālāk sarkanais ministru prezidents žēlojas, ka amerikāņi tikai kavējot Korejas politiskās konferences sasaukšanu, tādējādi nemazinot līdzšinējo saspīlējuma stāvokli Āzijā. Amerikāņi kavējoties arī ar komūnistu Ķīnas valdības atzīšanu un Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās.

Kerstena aicinājums Višinskim

1953. gada 2. decembrī Andrejam Višinskim nosūtītās vēstules saturs ir šāds:

„Dārgais Višinska kungs!

Kā Jūs to jau varbūt zināsit, 83. Kongress savā pirmā sesijā nolēma nodibināt izmeklēšanas komiteju, kas ievāktu informāciju par Padomju Savienības nelegālo rīcību, sagrābjot savā varā Baltijas valstis. Šo mazo valstiņu, kā arī daudzu citu valstu likteņi, kas līdzīgā kārtā nonāca zem Padomju Savienības varas, pašreiz ļoti nopietni nodarbina mūsu, kā arī pārējo brīvo tautu prātus.

Komiteja ir uzsākusi publiskas intervijas, lai ieinteresētās puses varētu uzklausīt un izvērtēt dzirdētās liecības. Saskaņā ar parastām paražām komiteja ar vislielāko prieku sagaida lieciniekus, kas ir spējīgi sniegt šai jautājumā lietderīgu informāciju, vai kas gribētu komitejā liecināt tādēļ, ka apvainojumi ir celti pret viņiem.

Brīvās Latvijas, brīvās Lietuvas un brīvās Igaunijas oficiāli akreditētie diplomātiskie pārstāvji jau ir komitejā liecinājuši, izsakot ļoti nopietnus apvainojumus pret Padomju Savienību.

Un tālāk, šo interviju laikā komitejai ir bijusi izdevība dzirdēt liecību par Latvijas valdību laikā no 1938. gada līdz 1941. gadam. Šīs liecības kopsumma, kas ir ilustrēta ar dokumentāriem un fotografiskiem pierādījumiem, norāda uz kādu Andreju J. Višinski, kā galveno politisko komisāru, ko Padomju Savienības valdība piekomandējusi, lai panāktu savas politikas attīstību Latvijā. Tālāk tiek liecināts, ka kāds Andrejs J. Višinskis tajā laikā pats atradies Rīgā, Latvijā un no Padomju Savienības sūtniecības, kā arī no citām vietām vadījis Padomju Savienības militāros un drošības policijas spēkus tādā veidā, lai iznīcinātu legālo Latvijas valdību un lai radītu apstākļus jaunām vēlēšanām, kuŗās latviešu vēlētājiem būtu liegtas brīvas aizklātu vēlēšanu tiesības. Bez tam vēl tiek liecināts, ka kāds Andrejs J. Višinskis ir atbildīgs par tūkstošiem latviešu vīriešu, sieviešu un bērnu deportēšanu un nāvi. Šodien tas pats Višinskis tiek ieskatīts par lielāko, nesodīto mūsdienu noziedznieku. Tālāk uzsvērts, ka jau minētais Andrejs J. Višinskis ir tas pats Andrejs J. Višinskis, kas vada Padomju Savienības delegāciju Apvienotajās Nācijās.

Domāju, Jūs man pievienosities, ka tie patiesi ir ļoti nopietni apvainojumi.

Izlasīdams Jūsu 1952. gada decembrī teikto runu, es labi zinu, kāda nostāja Jums ir pret Baltijas valstīm, apgalvojot, ka tās pašas no sevis pievienojušās „laimīgajai" tautu saimei PSRS tautu demokratijā. Šoreiz gan komiteja ir ieinteresēta par Jūsu atbildi sakarā ar uzbrukumiem, kas vērsti tieši pret Jūsu personu — ka Jūs pats esat bijis Rīgā, Latvijā, lai panāktu Latvijas verdzību,un ka tieši Jūs personīgi tiekat turēts atbildīgs par tām šausmām, kas vēlāk sekoja tai traģiskajā zemē.

Tikai sakarā ar šiem tiešajiem uzbrukumiem pret Jums personīgi komiteja ir ieinteresēta par Jūsu atbildi."

Vēstules turpinājumā Kerstens paskaidro, ka katram apsūdzētam Sav. Valstīs tiek dota iespēja aizstāvēties — ar pierādījumu vai lieciniekų palīdzību. Višinskis tiek aicināts nodot savu liecību vai nu 3., 4. vai 5. decembrī. Ja šis laiks nebūtu viņam piemērots, tad komiteja darīs visu iespējamo, lai izvēlētu tādu laiku, kas Višinskim būtu piemērots.

Vēstuli parakstījis Charles J. Kersten, priekšsēdis.

PRAVDA GRIB SADARBOTIES

No Maskavas ziņo, ka Rietumu diplomātiskie pārstāvji Padomju Savienības galvaspilsētā ar lielu interesi lasot kādu Pravdas ievadrakstu, kurā komūnisti ievadot domu par Eiropas aizsardzību, sacīdami, ka Eiropas aizsardzības nasta būtu jāuzņemas visām četrām lielvalstīm kopīgi, t. i., Sav. Valstīm, Anglijai, Francijai un Padomju Savienībai. Tas esot jauns pierādījums, ka šoreiz krievi četru ārlietu ministru konferencī Berlīnē ņemot nopietni un ka viņi patiesi esot gatavi sadarboties.

AMERIKĀŅU PIERUNĀŠANA SĀKSIES ZIEMASSVĒTKU PRIEKŠVAKARĀ

Korejas neitrālās joslas gūstekņu nometnē vēl atrodas 22 amerikāņu karavīri, kas līdz šim atteikušies atgriezties mājās. Amerikāņi viņu pierunāšanu paredzējuši īsi pirms Ziemassvētkiem, kad sagaida, ka viņu pretestība varētu būt viszemākā. Pierunāšana uzticēta vairākiem gados jauniem amerikāņu virsniekiem, kas ne tikai kā labi pazīst vietējās problēmas, bet no kuriem trīs esot arī lieli marksisma speciālisti. Šie virsnieki pašreiz vēl drudžainā steigā tiekot apmācīti, sagatavojot atbildes visiespējamākiem un visneiespējamākiem jautājumiem, uz kuriem varētu būt jāatbild.

Tai pašā laikā saņemtas ziņas no gūstekņu nometnes. Tur atkal visi 22 amerikāņu gūstekņi drudžainā steigā sagatavojot jautājumus, ko uzdot intervēšanas komisijai, kā arī atbildes, ko dot uz uz intervētāju jautājumiem.

Kubā nobriest jauna revolūcija

Kubas valdībai izdevies saņemt slepenu informāciju, ka pret pašreizējo prezidentu Batistu noskaņoti spēki gatavojoties Kubas invāzijai.

Invāzijas priekšgalā atrodoties kādreizējais Kubas valsts prezidents Prio. Tā kā pašreizējai valdībai jau laikā izdevies saņemt ziņas par gaidāmo uzbrukumu, tad kā armija, tā arī kara flote atrodoties kara stāvoklī. Sagaida, ka sakarā ar valdības priekšlaicīgo brīdinājumu nemiernieku spēki savu uzbrukumu atliks.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

MASKAVAS MEISTARTRIKS

J. GRODNIS

Neviens tik labi nepārvalda pasaules politisko situāciju kā Kremlis. Tas arī pilnīgi saprotams, jo nevienu brīdi tas aukstā kara vadības iniciatīvu nav izlaidis no rokām.

Kad 16. novembrī Kremlis ar piesūtīto notu ASV, Anglijai un Francijai rupjā, nediplomātiskā veidā noraidīja piedalīšanos 4 ārlietu ministru sanāksmē Lugāno, tad bija skaidrs, ka tas tika darīts tikai ar vienu nolūku, proti, novērot, kādu iespaidu tā darīs uz visiem trīs sabiedrotiem, lai, vadoties ar to, izkalkulētu savas turpmākās aukstā kara politikas gājienus. Minētā nota iedarbojās uz sabiedrotiem citādi, nekā Kremlis to sagaidīja. Šī nota dzemdēja Bermūdas konferenci. Tā draudēja sabiedrotajos rast saskaņotību pret Maskavas politiku. Vēl vairāk, tā draudēja noildzināt ceļu Eiropas armijas līguma ratifikācijai Francijas parlamentā.

Kremlim viņa lētais papīrs nekādus zaudējumus nerada. Īsi pirms 3 lielo konferences Bermūdā, tas piesūta otru notu, kas pēc satura ir pilnīgi pretēja pirmajai. Vārdiem un parakstiem, kas uz šī lētā papīra rakstīti, nav un nav bijis nekādas nozīmes visā komūnisma pastāvēšanas vēsturē.

Maskava ierosina sasaukt Berlīnē 4 ārlietu ministru konferenci. Ar šo šāvienu trāpīti 3 zaķi reizē: 1) propagandas ierocis paliek Kremļa rokās: lūk, Kremlis ierosina konferences sasaukšanu. Kremlis iestājas par miermīlīgu izlīgumu utt.; 2) pilnīgi iznīcināta saprašanās iespējamība sabiedroto starpā attiecībā uz Maskavas politiku un, galvenais; 3) novērsta draudīgā Eiropas armijas līguma ratifikācija Francijas parlamentā. Reizē ar to novilcināta Vācijas apbruņošana, jāuzsver novilcināta, jo to var tikai novilcināt, bet ne novērst. Savienotajām Valstīm Vācijas armijas radīšana ir vēl nepieciešamāka kā kapteinim kuģa apkalpe.

Pēdējā Kremļa nota ir bezsatura nota, vai arī, kā sērs Čerčils saprot, — Maskavas aicinājums uz ārlietu ministru satikšanos bez noteikumiem. Šī nota pieaudzē sēram Čerčilam miera baloža spārnus un, domājams, ka viņam saules kontā.

DV MONTREĀLAS NODAĻA PASTIPRINĀS APRŪPES DARBU

NODAĻAS PILNSAPULCĒ PIEŅEMTIE LĒMUMI UN ATZINUMI

Pag. svētdien DV saime Montreālā pulcējās savā kārtējā biedru pilnsapulcē. To vadīja O. Krādziņš, protokolēja A. Dzirne un O. Kļavenieks.

Pilnsapulci ar īsu uzrunu atklāja valdes pr-dis I. Zariņš. No ziņojumiem, ko sniedza valdes pr-dis un valdes locekļi O. Zeltiņš, O. Strazdiņš un A. Sproģis, pilnsapulce konstatēja, ka valdes darbs ir bijis sekmīgs, ko savā ziņojumā apstiprināja arī rev. kom. pr-dis R. Tirzītis. Izcilu vērību valde ir pievērsusi aprūpei, aprūpējot regulāri 3 trūkumcietēju ģimenes Vācijā, atbalstot arī Gautiņgas sanatorijas slimniekus, kā arī palīdzot ar prāvām summām dažām likteņa skartām tautiešu ģimenēm Montreālā.

Viena gada darbības laikā biedru skaits nodaļā pieaudzis par 16, un pašreizējais biedru kopskaits ir 135. Montreālas nodaļa pag. darbības gadā ir sarīkojusi vairākus, plašus sarīkojumus, kā arī augstvērtīgus koncertus. Rasta arī laba sadarbība ar pārējām latviešu organizācijām, it sevišķi ar MLP B-bu. Arī kases stāvoklis iepriecina.

Pilnsapulce ar klusuma brīdi godināja no šīs zemes gaitām šogad aizsauktos nodaļas biedrus: Fr. Jumi un A. Jēkabsonu.

Grāmatnīcas vad. O. Zilkalns ziņoja, ka grāmatnīcas apgrozījums, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ir krities, kam par iemeslu ir arī apstākļi, ka dažos gadījumos sarīkojumos ir bijuši vairāki grāmatgaldi.

Ziņojumu virknē svarīgs bija dāmu kopas pr-ces M. Putniņas ziņojums, no kura varēja secināt, ka kopas dalībnieces pag. gada darbības laikā ir veikušas lielu darbu, kas nenoliedzami prasījis daudz pūliņu un uzupurēšanos.

Debates izsauca O. Krādziņa ziņojums par 17. janvāra pilnsapulcē nodibinātās akciju sabiedrības darbību. Runātājs savā ziņojumā norādīja, ka šādu sabiedrību ir izdevīgāki organizēt privātā ierosmē, bet ne uz tādas bazes, kāda pieņemta tagad (Co. LTD.) 17. janvāra pilnsapulces lēmums šai jautājumā bijis mazliet pārsteidzīgs. Debatēs radās iespaids, ka tikai pirms nepilna gada ar lielām illūzijām dibinātā akciju sabiedrība var krist par upuri norakstīšanai zaudējumos. Arī šai jautājumā izpalika konkrēti lēmumi.

Aprūpes jautājumā pārrunas skar 1 stundas darba algas ziedojuma ideju. Montreālas nod. aprūpes darbā visumā ir veikusi ļoti daudz, bet ir zīmīgi, ka tieši stundas algu ziedotāju Montreālā nav., pēc apr. vad. ziņojuma ir tikai viena persona — O. Kļavenieks. J. Zariņš norāda, ka tautieši izturas ļoti rezervēti pret šādu ziedošanas veidu. Pārrunās skāra arī biedru naudas kārtošanas jautājumu, jo, kā biedrzinis ziņoja, ir prāvs skaits DV biedru nodaļā, kas nav nokārtojuši savas saistības jau vairākus gadus. Nolemj lūgt jauno valdi šo jautājumu kārtot, kā to prasa DV organizācijas statūti.

Aspriežot turpmākās darbības jautājumus, O. Kļavenieks nāk ar vairākiem ierosinājumiem, kuŗus ar sīkiem labojumiem arī pieņem. 1) DV Montreālas nod. pilnsapulce 29. novembrī izsaka sirsnīgu pateicību visiem tautiešiem Montreālā par lielo atsaucību grūtdienu labā: Mēs ceram, ka tautieši neliegs savu ārtavu arī turpmāk trimdas grūtību piemeklēto tautiešu labā. 2) Nodot apm. $10.00 lielu naudas veltījumu Bērzaines bibliotēkai grāmatu iegādei. 3) Nodaļas valdei lūdz nepiemirst latviešu ģimnaziju Augustdorfā. 4) Rīkot biedru vakarus, paredzot bijušo cīņu dalībnieku referātus par aizvadītām kaujām, kā arī par DV nozīmi un mērķiem. 5) Lūgt dāmu kopu nākošā pavasarī izvest ziedojumu vākšanas akciju aprūpei tādā pašā veidā kā tas bija šogad. 6) Veicināt stundu algas ziedojumu ideju. 7) Apzināt Montreālā kritušo karavīru atraitnes un māmuļas, lai ģimenes dienā apsveiktu tās ar veltēm.

Debatēs sapulce pieskaras arī DV vadlīniju jautājumam un pieņem K. Tirzīša, O. Krādziņa un O. Kļavenieka apvienotu priekšlikumu: „DV organizācija savu darbību veltī galvenokārt aprūpes jautājumiem un nepiedalās nekādos politiskos nogrupējumos." O. Krādziņš aizrāda arī uz grūtībām, kas ir saistītas ar valdes darbu, ja nav sava latviešu nama, un ierosināja domu, ka vajadzētu īrēt kādas piemērotas telpas vairākām biedrībām kopā. Nekādus lēmumus tomēr nepieņema.

Pārejot pie galveniem dienas kārtības punktiem — vēlēšanām, nācās sadurties arī ar kādu parādību, kas var vēlākā laikā bīstami atsaukties uz visu DV organizācijas darbu: ir sākusies „bēgšana" no ievēlēšanas amatos, un tikai ar piepūli izdevās iegūt jaunu valdi. Pie delegātu vēlēšanām izceļas īsas, bet zīmīgas debates. O. Kļavenieks lūdz svītrot viņa kandidatūru delegāta amatam, paskaidrojot, ka viņu jau ir ievēlējusi par delegātu kāda cita DV nodaļa Kanadā, jo DV statūti atļauj nodaļām ievēlēt par delegātiem arī citu nodaļu biedrus. J. Zariņš tūdaļ nāk ar priekšlikumu sapulcei atļaut pilnvarot par Montreālas nod. delegātiem Toronto nod. biedrus, jo tad atkristu ceļa izdevumu segšana. K. Tirzītis jautā, vai ir zināmi, kādi DV biedri Toronto, kas izteikuši gatavību pārstāvēt Montreālas nod., J. Zariņš paskaidro, ka viņam šai jautājumā nekas tuvāk nav zināms. O. Kļavenieks domā, ka delegātu sanāksmē vajadzētu piedalīties tieši Montreālas nodaļas delegātiem, jo šī sanāksme ir ļoti svarīga, un Montreāla kā viena no lielākām nodaļām nevar izpalikt.

Aizklāti balsojot, no četriem kandidātiem par delegātiem ievēl K Deksni un V. Strautmani.

Rev. komisijā ievēl J. Zariņu. K Deksni un P. Agrumu. Dāmu kopas pr-ces amatam ievēl A. Udrovsku. Stājoties pie nod. valdes vēlēšanām, vairāki kandidāti savu nomināciju atsauc. Beidzot tiek uzstādīti 7 kandidāti, no kuŗiem valdē ar lielāko balsu skaitu ievēl V. Strautmani, kurš gan tūdaļ deklarē, ka viņš valdē nevarēs darboties darba un citu blakus apstākļu dēļ. Jaunajā valdē tiek aicināts nākošais kandidāts un tā konstruējas sekošā sastāvā: J. Lavs — pr-dis, O. Zilkalns — pr-ka vietn. un aprūpes daļas vadītājs, A. Dzirne — sekretāre, V. Ozoliņš — kasieris, O. Strazdiņš — biedrzinis un sarīkojumu daļas vadītājs. Pirmais kandidāts: A. Udrovska. Sapulce nebija kupli apmeklēta, bet noritēja vienprātības garā, bija bagāta ierosinājumiem un debatēm.

Debatēs pie jautājuma, kas skar laikraksta LA korespondenta darbu, O. Krādziņš aizrādīja, ka viņš vienmēr ir centies atreferēt LA svarīgākos notikumus par DV darbību Montreālā, vadīdamies no lietderības ciešā sadarbībā ar līdzstrādnieku O. Kļavenieku.

Sapulces beigu daļā J. Zariņš aicināja delegātus sanāksmē atbalstīt KV pr-ža un valdes līdzšinējo darbību, paskaidrojot, ka KV strīdi ir sākušies dažu personu kildu dēļ.

O. K.

ORGANIZĀCIJU PĀRSTĀVJU APSPRIEDE

Kārtējā Toronto draudžu un organizāciju pārstāvju sanāksme notiks 18. decembrī, plkst. 20.00, Sv. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī, ar šādu darba kārtību:

Iepriekšējās sēdes protokola nolasīšana un pieņemšana, 18. novembŗa svētku norise, Kalpaka vakars, dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Pirmā lat. ev.-lut. dr. Toronto, Sv. Andreja baznīcā.

DV SPORTA KOPAS ŠACHA SEKCIJA

uzsāk darbību piektdien, 11. decembrī, plkst. 7 vakarā, DV mītnē, 123 Huron ielā ar šacha zibenturnīru. Jaunu šachistu pieteikšanās un tuvāka informācija pie A. Grīnberga, tel. LA 9040.

DV MONTREĀLAS NODAĻAS JAUNĀ VALDE

1. r. no kr.: O. Zilkalns, Udrovska, V. Dzirne, O. Strazdiņš; Otrā rindā: J. Lavs, J. Zariņš, V. Ozoliņš un K. Deksnis.
G. Akmeņa foto

DV pilnsapulce St. Katarinē

29. novembrī notika vietējās DV nodaļas gadskārtējā pilnsapulce. Sanāksmi atklāja nodaļas pr-ks P. Vītols. Par sanāksmes vadītāju ievēlēja J. Gulbi, sekretāriem M. Dālbergu un K. Bokalderi, bet balsu skaitītājiem: R. Vītolu, R. Pavlovu un A. Freimani.

Savā ziņojumā, pieskaroties nodaļas valdes darbībai, P. Vītols norādīja, ka aizvadītajā darbības gadā notikuši 6 sarīkojumi un tikai viens biedru vakars. Trīs sarīkojumi noslēgušies ar atlikumu. Materiāli atbalstīta Latviešu sestdienas skola un slimnieki vietējās slimnīcās. Darbības gadā DV nodaļai pievienojies vīru koris „Viesturs". Enerģiski darbojusies Vanadžu kopa. Nodaļas biedri nav bijuši pietiekoši atsaucīgi vienas stundas algas ziedojumiem trūkumcietējiem, un kopsummā min. mērķim saziedots $75.00. Tieši aprūpei nosūtīts kopā ar Vanadžu kopu $366.00. Nodaļa šobrīd apvieno 58 biedrus. Pēc visu nozaru pārstāvju ziņojumu noklausīšanās sanāksmes dalībnieki tos pieņēma vienbalsīgi, izteicot valdei atzinību par veikto darbu.

Revīzijas komisijas atzinumu, ka valdes darbība bijusi sekmīga un uzstādītais budžets visumā izpildījies, nolasīja tās pr-dis Ž. Anderšons.

Stājoties pie jaunas valdes vēlēšanām, no uzstādītiem kandidātiem ievēlēja: K. Bokalderi, J. Strautmani, P. Vītolu, A. Kangaru un J. Gulbi, bet revīzijas komisijā: A. Vīksnu, A. Gailīti un I. Dalbergu. Par delegātu 12./13. decembŗa delegātu sanāksmei Toronto ievēlēja A. Vīksnu. Samērā īsas debates izsauca DV darbības noteikumu un sabiedriski - politisko vadlīniju projekts, ko, aizklāti balsojot, vienbalsīgi noraidīja.

Sanāksmi, kuŗā piedalījās 30 nodaļas biedri, varēja vēlēties kuplāk apmeklētu. Tāpat varēja vēlēties lietiškāku spraigumu un veselīgāku domu izmaiņu, bet līdz pilnsapulces slēgšanas momentam sapulces vadītājs neiespēja iegūt ciešāku kontaktu ar sanāksmes dalībniekiem.

L. L.

IEVĒRĪBAI

Ziemassvētku un Jaungada apsveikumu sludinājumus lūdzam nodot laikraksta kantorī līdz 14. decembrim.

IESVĒTĪTS KAPA PIEMINEKLIS

DV Minchenes nodaļa Lāčplēšu dienā 11. novembrī ievadīja ar LKOK pulkveža K. Bojāra piemineķļa iesvētīšanu Friedhof am Pearlacher Forst kapsētā. Piemineklis, ko trimdinieki uzstādīja no saziedotajiem līdzekļiem, iesvētīja māc. A. Goba. LKOK b-bas pārstāvis Vācijā LKOK pulkv. V. Skaistlauks savā uzrunā atcerējās ar nelaiķi kopā pavadītās Latvijas atbrīvošanas gaitas un izteica pateicību DV nodaļas priekšniekam par veikto darbu pieminekļa uzstādīšanā. Uz svētbrīdi bija ieradušies arī LKOK kapt. V. Kalējs un LKOK vltn. K. Strazdiņš.

Vakarā Minchenes — Ludvigsfeldas novietojumā notika svētku akts, kuŗā nod. pr-dis P. Biezais uzacināja klātesošos ar klusuma brīdi godināt kritušos un mirušos, un pēc tam suminât dzīvos Lāčplēšus. Mazā tautu meita Dināra Danemarkā pasniedza trim klātesošajiem Lāčplēšiem ziedus. Sekoja LKOK plkv. Skaistlauka referāts par varoņgaru. Vakarā ar tautas dziesmām piedalījās operdziedātājs K. Bauers, bet A. Silenieces ar deklamācijām.

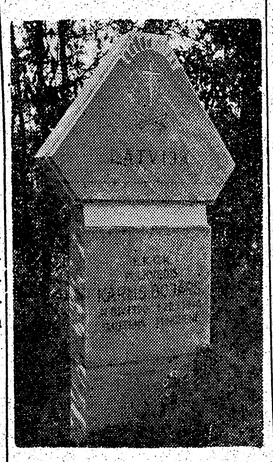

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

18. janvārī, svētdien, plkst. 6.00 vak., sv. Andreja b-cas zālē, komp. T. Ķeniņa klavieru studijas III atklātais audzēkņu vakars.

27. februārī, sestdien, plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Ķeniņa kantātes „Kurzemes kareivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Solisti: operdziedātāja H. Lūse un baritons P. Geistauts.

CITI SARĪKOJUMI

17. decembrī, pl. 20, Toronto latviešu studentu kopa rīko eglītes vakaru 95 Danforth Ave.

18. decembrī, plkst. 8.00 vakarā, Poļu zālē Queen - Dovercourt Instruktoru junda.

26. decembrī, plkst. 4 p.p. sv. Miķeļa katedrāles zālē LKKCK eglītes vakars.

31. decembrī DV Jaungada sagaidīšana notiks 125 Broadview Ave līdz plkst. 2.30 rītā. Ērta auto novietošana.

31. dec. Dainas kora un Kalvja Jaungada sagaidīšanas balle.

1. janvārī, 62 Claremont St. TLB un TLSpK Jaungada balle.

3. janvārī, 1954. gadā, plkst. 4.30 notiks TLBS skolas Eglītes vakars. Uzvedīs M. Timmas Ziemassvētki mežā.

15. janvārī, 22 College St., TLB Dižđanča gadskārtējais sarīkojums ar programmu.

22. janvārī Preses balle.

1954. g. 12. februārī Nakts Latīņu kvartālā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PATMĪLĪBAS REZIJA

Tikai pēc ilga laika T. P. 18. nov. laikr. LA atsaucās uz manām baleta recenzijām un dīvainā kārtā par vienu personu, klusējot (ne bez pamata) par dejotājas I. Apines partneri. Rakstītājs pieskaras tādam skaidri redzamam salikuma miseklim, ka „Massine" vārdam izlaists i burts. Tālāk oponents norāda, ka Claire de Lune dejas iestudējums nav I. Apines. Kam lasītājs lai tic: Detroitai vai Kanadas nacionālās izstādes lieluzveduma choreografam Mrs. Jack Artur, kas darbojas arī kā producenta asistente. Dejas choreografija īstenībā iztēlota kombinēti, un I. Apinei pieder primārais iestudējums. Bez tam, ja tā nebūtu patiesība, dejotāja to pati varēja atsaukt, bet to viņa nedarīja. T. P. rūgti maldās, ja domā, ka esmu bijis Moiras Šīreres dejas gadījuma skatītājs filmā. Ir aplami runāt arī par nezināšanu vai dzelšanu. Klasisko baletu studēju jau no tā laika, kad I. Apine vēl mācījās baleta skolā, bet Juris Gotšalks, nepabeidzis baleta skolu Rīgā, bija saistījies par dejotāju Liepājas operā, kad jau rakstīju laikrakstos baleta recenzijas un esmu to turpinājis arī trimdā. Ja kādam par maniem korrigējumiem tīri profesionālā nozīmē radušies iebildumi, tad tas norāda uz nespēku tikt pāri vājībām. Nav jāaizmirst, ka savas kļūdas spēj panest tikai stipra sirds — vājiem vajadzīga absolūta, nesatricināma ticība. Vai mēs esam nonākuši tik tālu, ka šo ticību varam uzturēt vienīgi ar glaimiem? Atļaujos mazu piemēru: Annai Pavlovai visur sekoja slavas dziesmas, bet kāds kritiķis norādīja, ka viņas roku izteiksmei un mugurai nepieciešams izlīdzinājums. Pavlovas labvēļi netērēja laiku vēstuļu rakstīšanā. Arī pati dejotāja, kas tolaik bija ar pasaules slavu, par to nebija sašutusi, un, ko nebija paguvusi St. Pēterburgas ķeizariskā baletskolā, to ar pateicību izlaboja tiešā darbā. Tagad mēs varam nožēlot, ka Latvijas laikā mūsu operas baleta skolā nebija tik nepieciešams priekšmets kā baleta vēsture, nerunājot nemaz par vispārējās izglītības pakāpes pacelšanu. Nav nolieguma, ka šie robi paidagoģiskā metodikā izjūtami vēl šodien. Tālāk man jānorāda, ka Kanadas apstākļos teicamākais baleta recenzents H. Vitakers, recenzējot Kanadas nacionālā baleta izrādes, ne vienmēr ir vienisprātis ar iestudējumiem un dejotāju sniegumiem. Tāpat der iegaumēt, ka mēnešraksts Dance News galvenokārt kalpo informācijai, bet žurnāls Dance Magazine uzsver analizes. Velti tur meklēt kādu dziļāku mūsu baleta solistu novērtējumu, un, kaut tie pieminēti pozitīvi, tomēr pārāk miniātūrā aspektā. Pats par sevi saprotams, ka es viņu vērtējumu skālu latviešu lasītājiem esmu sniedzis pilnīgā šķērsgriezumā un arī ne bez iebildumiem, jo esmu aizstāvējis klasiskā baleta tradīcijas.

Tā paša laikr. LA izdevuma nākoša lappusē kāds Dzintars Vorps paziņo, ka Kanadas Nacionālais balets viņu iecēlis par latviešu korespondentu pie LA, jo LA slejās līdz šim par Kanadas baletu sniegtas nepatiesas ziņas. Ja Vorps, savu amatu uzņemoties, jau sākumā atļāvies nomelnot līdzšinējo informāciju, tad viņš tikpat labi nomelno arī Toronto nopietnākā laikraksta The Globe and Mail publikācijas. Ja kādu ieganstu vajadzēja atrast, tad šis pavisam nepārliecina. Nekādos apstākļos savās recenzijās neesmu aizkāris baleta mākslinieciskās daļas vadītājas apbrīnojamos dotumus, bet, taisni otrādi, esmu viņas organizātīvo un mākslinieciskō darbu vērtējis pozitīvi, Tāda „patiesības apustuļa" nozīmēšana ne ko citu neatgādina, kā kādreizējās „plašās dzimtenes" darba vietu „korespondentus." Vismaz brīvajās Rietumu demokratijās, tādu precedentu grūti atrast. Jāiautā iniciātoriem, vai tādā gadījumā nevajadzētu iecelt korespondentus vispirms pie laikraksta The Globe and Mail un arī pie pārējiem latviešu trimdas laikrakstiem, jo tos tāpat lasa kā Toronto, tā pārējās pasaules daļas.

Pas.

DAUGAVAS VANAGI

MONTREĀLĀ

Jaunievēlētā DV Montreālas nod. valde, uzsākot jauno darba posmu, paskaidro, ka savu darbību turpinās līdzšinējās valdes uzsāktajā virzienā, galveno vērību piegriežot aprūpes darbam.

Jaunā nod. valde aicina DV saimes dalībniekus latviešu sabiedrībā un ikvienu tautieti Montreālā sniegt savu atbalstu arī turpmāk.

O. K.

ZIEDOJUMI

DV Toronto nod. valdei iemaksāti sekoši ziedojumi trūkumcietējiem un kara invalidiem Vācijā:

Pirmā latviešu zildegunu biedrība Toronto 13.02, Arv. Sausais, vienas darba stundas algas ziedojums par 1953. g. otro pusi $15.00; Brencis Pēteris, trūkumcietējiem $10.00; Salnājs Alfreds, kara invalidiem $5.00; I latviešu zildegunu biedrība Toronto $5.00; kopā $48.02.

DV Toronto nod. valde saņēmēju vārdā sirsnīgi pateicas ziedotājiem par lielo pašaizliedzību.

1 ST. ALGU ZIEDOJUMI APRŪPEI VĀCIJĀ

5.00 P. Vītols; $6.00 P. Lapiņš; $40.00 DV Sadberijas nodaļai iemaksātie ziedojumi; $20.00 A. Lielais — aprūpei Vācijā un Austrijā; $15.00 P. Jurēvičs; $9.00 K. Lejiņš.

Grūtdieņu aprūpei Vācijā ziedojuši:

$60.00 DV Toronto nodaļas dāmu komiteja; $15.00 L. Lībietis; $10.00 Ž. Andersona ziedojums inv. Grīnvalda ceļa naudas fondam; $13.00 A. Mangulis; $3.00 E. Ancova; $17.00 Velandas ev.-lut. draudzes 18. nov. svētku dievkalpojuma kolekte — ziedojums trūkumcietējiem Vācijā. $3.00 DV Montreālas nod. — ziedoj. Invalidu namam; $50.00 DV Montreālas nod. ziedojums trūkumcietējiem Vācijā — Ziemassvētku dāvana, sadalīšanai pēc DV Centrālās valdes ieskatiem; $10.00 A. un R. Pelūde; $10.00 A. Kipsts: Invalidu namam $5.00, neredzīgiem invalidiem Vācijā $5.00; $400.00 DV Toronto nodaļas Dāmu komiteja — $310.00 31 personai izmaksai Vācijā š. g. Ziemassvētkos; $90.00 izmaksai 6 regulāri aprūpējamām ģimenēm; $5.00 kādas latviešu vecmāmuļas ziedojums veciem ļaudīm Vācijā, kuŗa sakrājusi savu ziedojumu pa centiem un nevēlas, lai viņas vārdu publicētu. $2.00 E. Balodis — $1.00 Kartīšu akcijā, $1.00 Invalidu namam. $16.00 I. Epners; $5.00 V. Grīnblats — invalidiem un grūtdieņiem Ziemassvētkos; $1.00 K. Lejiņš — Kartīšu akcija.

Izsakam visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV Kanadas valde

KANADĀ TORONTO

● No Dienvidamerikas (St. Paulo) sais dienās Toronto ieradies pazīstamais Latvijas laiku avīznieks K. Sidars, kuŗš ilgus gadus strādāja Liepājā Kurzemes Vārda redakcijā. Brazilijā K. Sidars nodarbojās būvniecībā, visvairāk pie kādas alumīnija fabrikas celšanas. Četros gados smagā darbā sakrājis sev un ģimenei ceļa naudu, Sidars pārcēlies uz Kanadu, lai šeit atkal sāktu dzīvi no jauna. Pašreiz K. Sidars pūlas atrast sev dzīvokli un darbu. Interesanti atzīmēt, ka K. Sidars atvedis no Brazilijas korporācijas Latvia karogu, ko fil. Šmits bolševiku gadā izglābis un slēpis, rūpīgi glabādams visus trimdas gadus. Tagad K. Sidars šo karogu nodeva Kanadas kopai Toronto.

● Toronto Latviešu Studentu Kopa rīko eglītes vakaru ceturtdien, 17. decembrī, plkst. 20.15 (precīzi), Playter's Hall, 95 Danforth Ave., (pie Broadview Ave.).

Piedalīties aicināta visa akadēmiskā saime ar piederīgiem. Piedalīšanās maksa $1.25, ņemot līdz groziņu.

Dāvanu atnesējiem pašapdāvināšanās.

MONTREĀLĀ

● Pag. sestdien ev.-lut. Trīsvienības draudze bija sarīkojusi plašu bazāru. Varēja laimēt vērtīgus priekšmetus. Lozes ātri izpirka, un bazārs deva prāvu atlikumu baznīcas palīdzības darbam. Īpašā izlozē varēja laimēt vērtīgu dāmu mēteli. Viss tīrais atlikums no šīs izlozes paredzēts nelaimes gadījumā mirušā Jumja ģimenei. Vēl atsevišķā izlozē varēja laimēt māksl. J. Tīdemaņa gleznu. Draudzes dāmu komiteja E. Medneš vadībā bija noorganizējusi bagātīgu bufeti, kur netrūka ne atspirdzinošu dzērienu, ne arī citu labumu. Jaunieši nodevās deju priekiem. Saprotams, draudzes sarīkojumā nevar būt tādi cienasti, kā tas ir laicīgo organizāciju sarīkojumos. Tādēļ daža balss pacēlās neapmierināta, ka nav nekas stingrāks... Bet tas šo sarīkojumu savā būtībā nemaz netraucēja, jo tas bija labi noorganizēts, izdevās labi un deva arī atzīstamu atlikumu.

O. K.

ST. KATERINES, ONT.

● 26. novembrī notika Latviešu Dāmu kluba pilnsapulce, kuŗā ievēlēja jaunu valdi sekošā sastāvā: pr-ce P. Greble, valdes loc. H. Lazdiņa, M. Dālberga, M. Mukāne un A. Saksa, bet revīzijas komisijā: L. Lazdiņa, A. Daibuse un Z. Līduma.

Pagājušā darbības gadā kluba dalībnieces nosūtījušas uz Vāciju Gautingas TB sanatorijai septiņus drēbju saiņus. Notikuši trīs plašāka rakstura sarīkojumi. Noslēdzot darbības gadu, sanāksmes dalībnieces sadalīja un nosūtīja uz Vāciju $80.00 Ziemassvētku prieka sagādāšanai slimajiem tautiešiem. Pagājušā gadā savākti ziedojumi kādai šejienes tautietei, kuŗa ārstējas TB sanatorijā. Šim mērķim kopā ienācis $212.00.

Dāmu klubs pastāv jau trīs gadus un apvieno 15 biedru. Kluba adrese: 85 Vine St., St. Catharines, Ont.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putninam 280 Wrigth Ave. Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

PADOMJU SAVIENĪBA PĀRKRIEVINA LATVIJU

Gūstekņi, kas vēl š. g. septembrī bija Latvijā, stāsta

II

RĪGĀ CEĻ DEBESSKRāPJUS

Aiz centrālturgus Daugavmalā ceļ tā saukto kolchoznieku nomu, kas būs lielākās sabiedriskās darbības koncentrēšanās vieta. Nams ir paredzēts 16 stāvīgs un iecerētajā sarīkojumu zālē būšot vietas 6.000 cilvēkiem. Tāpat sākti celt nākošie debesskrāpji aiz Nacionālā teātra (aiz Universitātes ķīmijas ēkas) ar 30 - 40 stāviem. Rīgas ielās arvien mazāk redz tramvajus, to vietā stājas trolejbusi. Brīvības bulvārī vairs neiegriežas nevienš tramvajs. Kad Kremlī apcietināja vadošos žīdu ārstus, arī Rīgā tas nepalika bez iespaida. Krievu komūnisti šai laikā nežēlīgā kārtā izgāza dusmas uz žīdiem, metot tos ārā no tramvajiem un trolejbusiem, padzenot no trotuāriem un veikaliem.

Uz Rīgas jūrmalu, kur kādreiz vasarā pulcējās desmitiem tūkstoši rīdzinieku, tagad ripo elektriskais vilciens. Te nav vietas latviešiem, jo tiem trūkst naudas un laika.

Galvenie viesi Rīgas jūrmalā ir boļševiku dižvīri un veiklie tirgotāji. Šinī vasarā, kad kāds elektriskais vilciens drāzies uz jūrmalu, kādā vagonā radies īssavienojums un sadeguši visi pasažieri.

Visi Latvijas kino tagad lielāko tiesu rāda „laimīgās Padomju Savienības" filmas, bet pēdējos gados tiek rādītas arī vācu filmas. Saprotams, tās nenāk no Rietumvācijas, un piemēra pēc der piemināt, ka Latvijā izrādīta filma „Regimentstochter"..

No spaidu darbiem ir atgriezušies vairāki 1941. g. aizvestie. Tie iekļaujas darbā. Šodien vairs neviens nesaskata sevišķas briesmas izvietošanā, jo nevienam nav arī ko zaudēt. Izsūtīšanas masveidā nav notikušas kopš 1949. g., kad vērsās pret „nepaklausīgajiem zemniekiem", kas atteicās labprātīgi atdot savu zemi padomju vergu valstij. Aizvestie var sarakstīties ar piederīgajiem, un tā šodien ceļo vēstules no tālās Novosibirskas, Krasnojarskas, Tomskas u.c. Tālajās ziemeļu zemēs deportētie sev „dzīvokļus" ierīko pazemē. Politiski nosodītājiem nav iespējas sarakstīties.

KOLCHOZOS

Kolchozu lielums ir dažāds, bieži vien tie apvieno sevī vairākus pagastus. Tā kolchozs „Vienība" aptver divus pagastus ap 40 km garumā un platumā. Vadošās personas ir krievi vai Padomijas latvieši, mazāk vietējie komūnisti. Lielais vairums kolchoznieku ir sievietes, kas arī veic visus smagos darbus. Kolchoznieki ir kļuvuši īsti dzimtcilvēki un bez kolchoza vadītāja atļaujas nevar no tā aiziet, kaut arī būtu darbu dabūjuši citur. Tikpat smagi jācīnās jaunatnei, kas grib savu izglītību turpināt augstākās mācības iestādēs. Tie, kas kolchozos saistās pa ražas novākšanas laiku, par savu darbu saņem 1/10 daļu. Saprotams, ne jau no visām kultūrām, bieži vien tikai kartupeļus, labību vai saknes. Vēl arvien nav atrisināts novākšanas jautājums un, iestājoties rudenš lietus periodam un ziemai, laukos stāv nenopļauta labība vai izmētātas gubiņas un nenolasīti kartupeļi. Kolchoznieka nav tiesības tos ievākt, kaut arī tie aiziet bojā. Pavisam maz ir liellopu, katru gadu gan sola to skaitu palielināt, bet neievāktās un bieži vien izšķērdīgi izlietotās labības trūkums spiež pavasaros daļu lopu likvidēt.

Pavasarī kolchoznieks bieži vien ir tik trūcīgs, ka, izņemot kartupeļus, nav nekā ko ēst. Tad tie dodas uz pilsētām, lai iepirktos maizi.

Vēl arvien Latvijas laukos, it īpaši mežainos rajonos, ir vilku briesmas, kas klīst lielos baros un apdraud arī kolchozniekus.

Kolchozu dzīve ir radījusi apatiju ne tikai latviešu zemniekos, bet ar pašos iekarotājos. Ja sākumā ar milestību koptā zeme deva labu ražu, Latvijas brūnās — daudz piena, un labās saimniecības ēkas — patvērumu no lietus un sala, tad tagad daudz kas ir otrādi. Mēģinājums savākt visas šīs ēkas vienkopus, cieta neveiksmi. Steigā celtās saimniecības ēkas (provizoriski šķūņi un kūtis) sāk jau šķobīties, bet kolchoznieki vēl arvien nav sagaidījuši dzīvojamās ēkas, bet turpina mērot garo ceļa gabalu no vecajām zemnieku sētām uz kungu laukiem un rijām.

CĒSIS

Skaistajā Gaujas pilsētā, Cēsīs, kur agrāk bija celtnes un laukumi, tagad drupas ir novāktas un pāri tām viļņo zālāji. Cēsu iedzīvotājus vērtē no 16 — 17.000. Vasarnīcu rajonu gar Gauju apdzīvo iekarotāji. Pilsētā ir tikai viens kino un tautas nams. Vēl arvien darbojas skolotāju institūts, ģimnazija, divas arodskolas. Tāpat pastāv Priekuļu lauksaimniecības skola. Pie Cēsīm uz Valmieras lielceļa ir liels lidlauks. Pilsētā daudz karavīru, ierīkota arī virsnieku sagatavošanas skola.

Cēsīs ir vairāki latvieši komūnisti, kas ieradās te no Krievijas, lai iegemtu augstākos amatus. Pilsētas izpildkomitejas priekšsēdis ir Kiršs, bet apriņķa — Freibergs, tautas tiesnesis — Taube.

Cēsu apriņķa slimnīcu vada Dr. Silķe, bet par ārstu strādā Dr. Bērzkalns un citi. Visā Latvijā ir poliklīnikas un ārsti par brīvu, kamēr zāles ļoti dārgas. Ārstu alga ir tikai ap 1.000 rubļu. Cēsu draudzes mācītājs ir Rubenis (vecāks gados). Dievkalpojumus notur katru svētdienu.

Jelgava ir daļēji atjaunota, kaut arī pagaidu celtnēm, kamēr Viestura pils stāv drupās. Valmieras centrs neatjaunots, un neizskatās, ka tur kaut ko gatavotos darīt.

Kopš 1948. g. Latvijas laukos vairs neatskan Līgo dziesmas, jo tas nav vairs atļauts. Vienīgi šogad, kā par brīnumu, tās atskanēja radiofonā. Valsts svētkus un svinamās dienas katrs atzīmē lielā klusībā, savā stūrītī. Amerikas Balss zipas ir vienmēr patīkams vēstnesis un tiek ļoti gaidītas, lai zinātu, kā rīkoties. Noklausīšanās ir riskanta, bet to dara visi, kam vien ir iespējams.

Vēl nesen Latvijā ar balonu tika nomestas skrejlapas — Zviedrijā nāk, kas izsauca dzīvas pārrunas.

Ne jau 1944. g. nozīmē, bet latvieši iedomājušies, ka atbrīvošana varētu nākt no Zviedrijas telpas, jo arī visi nocietinājumi ir vērsti pret Baltijas jūru.

Latvieši tic brīvības stundai, un viņu ilgā gaidīšana ir atkal no jauna radījusi pārliecību, ka tos kopā ar Austrumeiropu var atbrīvot Amerikāņu un varbūt arī Rietumeiropas armija. Savuš tautiešus trimdā tie aicināt aicina, lai tie palīdzētu ātrāk izbeigt ciešanas un postu.

R. A.

TRIMDAS

SAULAINAS UN ENAS PUSES

Jo dziļāk mežā brauksi, jo vairāk koku. Jo ilgāk trimdā darbojas mūsu politiskās partijas, jo lielāka nesaprašana māc mazā cilvēka prātus.

Nule Latvijas Katoļu un demokratisko zemnieku bloka valdes vadība Zviedrijā visos laikrakstos paziņojusi, ka pārtrauc sadarbību nacionālpolitiskos jautājumos ar partijas līderi J. Rubuli par viņa „destruktīvo rīcību latvju tautas interesēm svarīgos nacionālpolitiskos jautājumos." Tai pašā laikā avīzes vēsta, ka Latvijas katoļu un demokratisko zemnieku bloka vadītājs Jānis Rubulis apbalvots ar pāvesta goda krustu „Pro Ecclesia et Pontifice".

Mārtiņam Zīvertam taisnība, ka dzīve ir kā kaislas sievietes krūtis: uz augšu un leju, uz leju un augšu...

*

Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centra Izglītības daļas vadītājs Dziļleja „Mūsu Domās" nobēris „šlagu" ALA'i. Trimdas skolām esot nepieciešamas mācības grāmatas. Apgāds „Ziemeļblāzma" esot apņēmies iespiest „Tēvu valodas mācību" tikai pēc tam, kad ALA apsolījusi tam kreditu un garantijas. Bet nu neviens no šiem solījumiem neesot pildīts! Tā nu ALA esot „sagandējusi turpmākās iespējas iesaistīt privātos izdevējus mācības grāmatu apgādē."

„Ziemeļblāzmai" vajadzēja gan iegaumēt sencīgo dzīves gudrību, ka solīts makā nekrīt!

*

„Latvija" Vāczemē raksta, ka Vāczemē palikušiem tautiešiem, kuriem patstāvīgs darbs, tagad iespēja 1 — 2 gadu laikā, ar bēgļu bankas kreditu uzcelt sev ģimenes mājiņas un iepirkt dzīvokļus.

Supertempu zemē Amerikā tā lieta nemaz neiet ātrāk, turklāt jaunam „namsaimniekam" ir nedrošāki pamati — pāris nokavētu mēnešmaksājumu, un aizpirktā māja jāatdod tās tiesiskam īpašniekam, jo daudzās valstīs līdz pilnīgai izmaksai īpašnieka titulu patur pārdevējs, un hipotekāro kreditu aizpircējs iegūst tikai tad, kad vismaz puse no pirkuma summas samaksāta, kas velkas gadus sešus.

*

Vērā liekamus vārdus teicis Jaunsaimnieku partijas pārstāvis Vācijā Ādolfs Šilde: „Savstarpēja nokengāšanās un cīņas pārnešana vienam pret otru ir pats neauglīgākais, ko trimdā varam darīt: tas grauj trimdas dzīves pamatus, sanaido vienu pret otru, cīnoties pret iedomātiem vai nenozīmīgiem pretiniekiem, atstājam novārtā cīņu pret īsto pretinieku — boļševismu. Ir tādi varoņi trimdā, kas visur un vienmēr, kur vien tie parādas, sacej vienu latvieti pret otru! Dažreiz šādu izrīcību mēģina segt ar patriotismu, lai gan tā kalpo tikai šauriem nolūkiem. Pati dzīves nopietnība trimdā liek mums likt pie malas lietu emocionālu aplūkojumu.

Mums jāpiespiež sevi atteikties no personiskiem kļūmiem un cita nomelnošanas. Trimdas sabiedriskais darbs kļūst neauglīgs, ja spriedelējam un sabangojam viens otra jūtas."

Bet kādēļ tad tas viss notiek? Vecā slimība no DP nometņu laikiem: nenovīdība pret nometnes komitejas „nagu večiem" un ikvienu tautieti, kuram drusku labāka istaba barakā.

Kursīšu

EMIGRANTU ARMIJA

DOMU IZMAIŅAI

Jau vairākkārt ir cilāts jautājums par īpašas emigrantu armijas dibināšanu, jo līdz šim visas pazīmes rādījušas, ka neviena lielvalsts negrib pirmā mazajiem brāļiem izvilkt kastaņus no karstajām oglēm . . . Jautājumu atkal iekustinājuši Ž. Pērkons un O. Akmentiņš ar rakstiem „L.A." un līdz ar to mēģinājuši uzsvaidzināt tautiešu zināmas illūzijas.

Protams, pravieši dažreiz ir vajadzīgi, bet viņi parasti ir tikai sapņotāji, kas nerēķinās ar reālitātēm un praktiskām iespējamībām. Savā vēstulē laikrakstā R. K. no Milvokiem ir jau aizrādījis uz emigrantu armijas nozīmes illūzoriskumu. No savas puses vēlētos jautāt Ž. P. un O. A., kā viņi iedomājās šādas armijas radīšanu un darbības iespējas? Kura valsts atļaus uz savas zemes noorganizēt šādu valstij nepakļautu armiju? Ja arī tāda valsts rastos, tad ko sacīs citas valstis, kas atrodas kaimiņos? Tās taču jutīsies apdraudētas no komūnistiem, kas varētu mēģināt šo armiju iznīcināt. Kāds būs mistrotās armijas reglaments un kāda kopīga valoda lietojama?

Tā kā emigrantu armijas radīšana ir paredzēta vienīgi komūnistu varas apspiesto dzimteņu atbrīvošanai, tad — kura valsts atļaus savu zemi izmantot par placdarmu kara operāciju sākšanai, ja arī komūnisti nespertu preventīvus soļus?

Neviena armija nav uzturama kaujas spējīga bez papildināšanas ar nācijas dabiskām rezervēm. Sagaidama atbilde, ka rezerves varētu nākt no atbrīvoto dzimteņu tautiešiem. Bet vai augšminētie autori patiešām iedomājās komūnistus tik naīvus esam, ka pēdējie atstās uz vietas armijai derīgus cilvēkus?

Man šķiet, ka komūnistu varas vīri tikai priecātos, ja tiktu nodibināta un laista darbā tāda atbrīvošanas armija, jo tad rastos vienreizēja iespēja un izdevība legālā ceļā iznīcināt komūnismam tik nepatīkamos, bet pašreiz nesasniedzamos emigrantus.

Lieta ir cita, ja kādai lokāli neieinteresētai armijai izdotos panākt apspiesto valstu atbrīvošanu. Tad gan vietējo nāciju organizētiem emigrantu karavīriem būtu izšķirīgi svarīga nozīme iekarotā apgabalu paturēšanā un varas nostabilizēšanā. Bet līdz tam laikam liekās, nebūtu vēlams iejaukties tik nopietnās lietās, kā kara organizēšanā, kaut tam arī tiktu piedzejota ideālisma nokrāsa. Karš arvienu ir karš, un nākamajam, domājams, būs visnejaukākais raksturs.

Bet vai tad nav nekādas izredzes kaut kad atbrīvoties no komūnistiskā jūga?

Man šķiet, ka varbūt vienīgā vai vienīgi labākā iespēja sagrut komūnismu slēpjas sarkanarmijā, kas varētu izdarīt apvērsumu. Tādēļ, liekas, būtu piešķirama lielāka vēriba sarkanarmijas antikomūnistiskai noskaņošanai. Jā jau Kaltenbrunners izgudroja triku, kā visai jūtami novājināt Padomju armiju (Tuchačevska un daudzu tūkstošu krievu virsnieku likvidēšana), tad, cerams, arī demokratiskās pasaules daļa nebūs mazāk apķērīga un uzņēmīga, lai izraisītu radikālu lūzumu komūnisma varas faktiskajos turētājos. Nav apstrīdams, ka īstā laikā un vietā ievadīti psiholoģiski paņēmieni un daži citi „nesprāgstoši" līdzekļi arī var kļūt par efektīgiem faktoriem ideoloģiju sagraušanā. Un, liekas, par šādu cīņas veidu būs izšķirušies brīvās pasaules likteņu noteicēji.

Jānis Kārklis

Anglijā

Latvijas Architektu Biedrības kopa Toronto

79. novembrī nodibināta Latvijas Architektu Biedrības kopa Torontō. Par priekšnieku ievēlēja Dr. arch. Eiženu Janišu, par viņa vietnieku Ojaru Biskapu. Kopā paredzēts apvienot visus Ontario provincē dzīvojošus LAB biedrus. Architektu Biedrība savā vidū uzņems ne tikai architektus, bet arī pašreiz aktīvos un bijušos architektūras studentus. Toronto kopa par savu galveno mērķi uzskata savu biedru tālākās profesionālās izglītības izkopšanu. Paredzēts sarīkot arī lekcijas, ekskursijas celtņu un studentu darbu apskates, tāpat sniegt savstarpēju informācijas apmaiņu, palīdzību darba sagādāšanā u. t. t. Kopa darīs arī visu iespējamo, lai iepazīstinātu mūsu jauno paaudzi ar Latvijas architektūru un tās principiem.

Toronto kopa lūdz visus ieinteresētos, kas vēl nav biedri LAB, pieteikties pie kopas priekšnieka: 16 St. Joseph St., Apt. 22, Toronto, Ont., vai pa telefonu: MI 7123 no pl. 6 — 7 vakarā.

PATEICĪBA JĀNIM KLĪDZEJAM

Sirsnīgs paldies J. Klīdzējam par 28. nov. laikr. „Latvija Amerikā" ievietotā raksta „Puikas un Bārdas" ļoti pareizajiem novērtējumiem un atzinumiem. Dūšu turpināt tādā pašā garā!

L. Krūmājs, Muskoka, Ont.

K. Vanags

ATCERIES LATVIJU!

Akmens runā: nav lielākas mīlestības par to, kā atdot dzīvību par saviem brāļiem

II

Jaunjelgavas kapsētā par Latviju kritušiem varoņiem celtajā piemineklī akmens runā fatālisku dzīves uzskatu: **„Brīvībai dzimu, par brīvību kritu, lai brīvību bauda, kam liktens to lēmis!"** Līdzīgu domu pauž ieraksts Sērenes Stalānu kapos kritušo varoņu piemineklī: **„Nem, tēvu zeme, tavs esmu viss, priekš tevis liels es uzaudzis, tev ziedoju es dzīvību, lai gūtu tevim brīvību!"** Šos pašus dzimtās zemes augstākās mīlestības zvēresta vārdus lasām kritušo varoņu piemiņas plāksnē Nīcas baznīcā un Brukas baznīcā, pie kam pēdējā teksts papildināts ar vērā liekamu vēlmi: **„. . . Šo mīlestību godam minēt ir audžu audžu pienākums!"**

Mūsu nacionālās armijas pirmā virspavēlnieka nāves vietā Airītēs plkv. Kalpaka piemineklī kalti vārdi, kuriem šodien būtu jādeg mūsu jaunatnes sirdīs: **„Pieminiet: tēvu zemes brīvestība pirkta dārgām asinīm!"**. Turpat no Studentu rotas komandiera kpt. Grundmaņa piemineklja akmens mums pēc 35 gadiem atgādina pamatus, kas veidoja Latvijas valsti — kritušo varoņu asiņu upurus: **„Nav lielākas mīlestības par to, kā atdot dzīvību par saviem brāļiem!"** Līdzīgs ieraksts ir aizsargu dāvātai piemiņas plāksnei Vārmas baznīcā: **„Nevienam nav lielākas mīlestības, kā kad viņš savu dzīvību nodod par saviem draugiem! Jūsu nāve ir mums dzīvība!"**

Vēl vairāk to pašu domu mēmais piemiņas akmens iemūžojis dižo suitu centrā — Alsungas baznīcā: **„Tava tauta nezudīs, ja par tautu upurēsies! Dievs, svētī Latviju, par kuras brīvību atbrīvošanas cīņās arī Alsungas dēli ziedojuši savas dzīvības!"** Sunākstes baznīcā: **„Neviena nav lielāka mīlestība nekā šī, kad kāds savu dzīvību atdod par saviem draugiem! Daudz dzimumos vēl nākamos, jums pateicību tauta dos!"** 1905. g. nemieros, ziedojot savas dzīvības par Latvijas ideju, krita daudz patiesu patriotu. Arī ieraksti viņu piemiņas akmeņos pauž kvēlas atziņas. Tā, piemēram, Zalves kapsētā, dzejnieka Dievkociņa piemineklī: **„Kad pagurst prāts un atkrīt rokas — atminiet savu varoņu mokas!"** Pie Patrapiem 1906. g. soda ekspedicijas nošauto 36 revolūcionāru piemineklī: **„Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs lauzt, mēs tāles sniegsim, kur saule aust!"**, bet Rokaižos, pie soda liepas, 1905. g. pakārtā skolotāja Zandberga piemineklī: **„Par tautu, brīvi, cilvēci, tu atdevi savu dzīvību!"** Akurātera spēcīgās vārsmas iekaltas Grobiņas Limbiķu kapsētā guldītā 1905. g. cīnītāja Rolava piemineklī: **„Un kļūst viņš, laikmets vēsturē, kas dzīvo!"** Ances pagasta nama zālē divi piemiņas plāksnes — viena 1905. g. brīvības centājiem: **„Jūs kritāt, bet savā nāvē cēlāt tautas brīvvalsti un grāvāt melnā bruņinieka varu!"** un otra Latvijas brīvības cīņās kritušiem varoņiem: **„Mēs gribam savu latvju zemi! Mēs gribam brīvi! Brīvē mēs gribam savu dzīvi! Un mēs to gūsim!"**

Piemiņas plāksnē Jelgavas Annas baznīcā vesela rinda kritušo draudzes varoņu vārdi, tanī skaitā arī pirmā kritušā latvju strēlnieka Pogas vārds un jauks ieraksts: **„Kritušie! Pieminot Jūs, līgst galvas un karogi lejup, kamēr vien Lielupei būs nolemts caur Zemgali plūst!"** Zemgaliešu tēvzemes mīlestību cildina piemiņas plāksnes Jelgavas Sv. Vienības baznīcā: „Nem, tēvu zeme, tavs esmu viss-" (Jelgavas atbrīvotājiem) un **„Latvieši, kamēr pār Zemgali Dieva saulīte aust un riet, tēvu zemes brīvību svētu paturiet. Esi uzticīgs līdz nāvei, tad es tev došu dzīvības kroni!"** Sv. Vienības draudzes kapos pieminekli ieraksts: **„Kāpām uz sārtu — nesām jums brīvību! Šie varoņi upurēja dzīvību par brīvību!"**

Piemiņas plāksnē Durbes baznīcā ieraksts: **„Tēvu zemes mīlestību mēs ar darbiem rādījām!"** Lielvircavas baznīcā: **„Svētceļnieks, vietai kad garām še eji, varoņus piemini not, galvu liec!"** Pūres baznīcā: **„Nezudīs Latvijas dēlos uzvaras drosme un spars. Mūžīgi karogā kvēlos varoņu audzētais-gars! Dzīvību par Latvijas brīvību!"** Kabiles baznīcā: **„Aizgājušo mīļie tēli, dzīvos mūsu piemiņā!"** Lutriņu baznīcā: **„Esi uzticīgs līdz nāvei, tad es tev došu dzīvības vainagu. Jūs atdevāt savu dzīvību, lai mums dotu brīvību!"** Rucavas baznīcā: **„Mūžīga piemiņa varoņiem dēliem!"**

Saldus kapsētā celtā pirmā piemiņas zīme cīņās pret bermontiešiem kritušiem brīvības sargiem: **„Par Latvijas neatkarību — brīvību, mēs, kritušie, atdevām visdārgāko — dzīvību. Jūs, dzīvie, sargājiet to!"** Pieminekli Liepājā pie Ziemeļu kapsētas akmens glabā vēsti: **„Jums saulīte norietēja tēvu zemi aizstāvot, mums uzlēca zelta saule brīvajā Latvijā!"** Piemiņas plāksnē Virgas dievnamā: **„Tik tie, kas sevi ziedot prot, var tēvu zemi vainagot. Gods, slava varoņiem, kas spēkiem vienotiem, ar dārgo dzīvību, mums pirka brīvību!"** Piemiņas plāksnē Kandavas baznīcā lasām: **„Lai kur tu dusi, tevi tava tauta nav aizmirsusi!"** Dziļi vārdi, kas šodien attiecināmi uz visiem par Latviju kritušiem dēliem, visās četrās debesu pusēs. Kaut tie nepaliktu tikai vārdi vien, bet atrastu cienīgu izpausmi mūsu dzīvajo, darbos savas tāutas labā! — Piemiņas plāksne Priekulē, 1919. g. martā dibinātai mūsu pirmai armijas vienībai — Priekules brīvprātīgo rotai — pauž aicinājumu kas dzīvs šodien un mūždien: **„Esi vienmēr modrs par savu tautu, tad nebeigs mirdzēt Latvijas saule! Dievs, svētī Latviju!"**

Akmens Ārlavas baznīcas piemiņas plāksnē sauc: **„Kas gan ir kartāk mīlēt spējis kā tas, kas savas asinis lējis par tēvu zemeš brīvību!"** Cienīsim visus tos Latvijas brīvības cīņu dalībniekus, kas šodien vēl ir ap mums, trimdas svešniecības ceļus staigājot. Tie savu tēvzemes mīlestību ir darbiem pierādījuši.

Bet skaudru pravietojumu nākotnei pauž akmens plāksne Kursīšu baznīcā: **„Pirms dzimtenes dēli spēj brīvību pirkt, būs karogam varoņu asinis mirkt!"**

Visi šie minētie un vēl daudz nepieminētie ieraksti mūsu dzimtenes pieminekļos un piemiņas zīmēs palīdz mums, kas atrodamies trimdas tumšā, saskatīt Latvijas gaismu. Ikvienš no tiem teic slavu tiem, kuŗi ar darbiem cēla mums brīvo Latviju. Garā skatot kritušo varoņu slavas pilnās kara gaitas, smelsimies no tām sev spēku un izturību, lai tad, kad „Dievs pacels mūs uz savām rokām", mēs, atsaucīgām sirdīm, varētu celt uz drupām jaunu Latviju.

Visas dziļās domas, kas, dzimtenes labākos dēlus godinot, izteiktas mūsu tēvzemeš visu novadu piemiņas akmeņos, sakopotas mūsu piemineklju piemineklī — visas latvju tautas celtajā Brīvības piemineklī Rīgā: **TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI.** Tā ir pamatideja, par ko kritušie reiz gāja upurēt savas dzīvības. Un kur gan vēl citur akmens tik dzīvi runā uz mums, ja ne mūsu Brīvības pieminekļa tēlos. Viss šis 41 m augstais veidojums dzīvi stāsta mums tēvzemes un brīvības simboliku, katrs veidojums ir plaša lapas puse no mūsu tautas un valsts vēstures, kvēls atgādinājums par mūsu tautas augšupceļa kāpnēm. Jau piemineklja iežogojuma sienā, travertīna ciļņi stāsta par strēlnieku atgriešanos dzimtā sētā un pirmiem dziesmu svētkiem. Tad sarkanā granīta veidotās četru figūru grupas stāsta mums pamatus, uz kuriem dibinājās mūsu valsts dzīve un labklājība: Darbs (zemnieks ar izkapti, tam blakus zvejnieks un amatnieks), Ģimene (latvju māte, ģimenes dzīves sargātāja un miera nesēja, ar jauno paaudzi), Garīgā kultūra (zinātne un māksla, kā mūsu gara dzīves viedotājas) un Tēvijas sargi (vidū stalts senču karavīrs ar tagadnes brīvības sargiem). Turpat, sānos, travertīna ciļņos, akmens stāsta par 1905. g. brīvības alkām (strādnieki uzbrūk kazakiem) un mūsu baskāju armijas uzvarām pie Liktenupes Daugavas (cīņa uz dzelzs tilta pret bermontiešiem). Tad ziemeļnieciski zili pelēkā granītā kaltās 6 m augstās figūru grupas pārliecinoši stāsta par musu tautas brīvības paudējiem un sargātājiem: Māti Latviju (viņai zobens vienā un vārpa otrā rokā — zobens sargā mierīgo darbu; aiz Latvijas latvju jauneklis un jaunava zvēr godam sargāt dzimtenes karogu), Vaidelotī (tas ganam stāsta pagātnes vēstījumu, iedvesmodams to cīņai), Lāčplēsi un dinamiskiem Važu rāvējiem.

Pāri tiem, virs saulainā dzeltenā travertina, 19 m augstā obeliskā, pāri pagātnei un tagadnei vēl šodien Brīvās Latvijas metropolē mirdz 9 m augstajā varā kaldinātā Brīvības tēlā Latvijas trīs zvaigznes. Tās kvēlo šodien arī mūsu izmocītās tautas sirdīs. Tās aicina un sauc: **„Mēs gribam brīvi, brīvē mēs gribam dzīvi — un mēs to gūsim!"**

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Neveiksmju mēnesis novembris Čikāgā

LAIKS UN TAUTIEŠI KĻŪVUŠI UNTUMAINI. KĀ BŪS DECEMBRĪ?

Novembris Čikāgā sākās ar lielu karstumu. Temperātūra dažbrīd pārsniedza 80 gr. un ļaudis sprieda, ka vēlā Indiāņu vasara būšot līdz pavasarim. Visos Čikāgas laikrakstos lieliem virsrakstiem pazibēja skandāls Ņujorkas Metropolitēna operas viesošanās laikā, kad Karmena pirmoreiz uz skatuves mira „dabiskā nāvē". Tenors Polerī Karmenas pēdējā cēlienā pagriezās pret diriģentu un pateica: „Pabeidziet operu pats," atstājot skatuvi. Karmenas tēlotāja tomēr savu lomu tēlojusi līdz galam un „mirusi" bez Don Hozē dunča dūriena. Notikums, kam nav līdzīga operas vēsturē, pievērsa operas namam arī to tūkstošu ļaužu uzmanību, kas to vēl nekd nebija apmeklējuši.

AUKSTUMS UN BEZDARBS

Dīvainībām un nepārredzamām laika zīmēm vienmēr bijis bagāts Mičigēnas ezera krasts. Tāpēc arī neviens Čikāgā nebrīnījās, ja karstumu mēnesa beigās nomainīja lielākais aukstuma vilnis, kāds šogad plūdis pāri Mičigēnai. Nobirstot ne vairāk par 2 collām sniegā vienā naktī, Čikāgā notika 190 auto katastrofas. Vai pie tam bijis vainīgs pēkšņais sals, slidenie ceļi un braucēju nesagatavošanās vēlajai ziemai, par to laikrakstos nav izskaidrojumu. Tāpat nav zināms, kāpēc tieši novembra beigās Čikāgā sācies bezdarbs. Lielākās fabrikas atlaidušas tūkstošiem strādnieku, pretēji agrāko laiku Ziemassvētku mēnešiem, kad darbs fabrikās bija visrosīgākais un darba roku pieprasījums vislielākais.

Ir daudz minējumu, ka strādnieki atlaisti tādēļ, lai nebūtu uz Ziemassvētkiem jāizšķiež lielas summas dāvanāmn un gratifikācijām. Nav arī izskaidrojuma, kāpēc tieši tūdaļ pēc Pateicības dienas Čikāgas veikalnieki piedzīvoja tik lielu pircēju rosību, kāda nav bijusi pēdējos 15 gados. Lai nu kā, bet novembris Čikāgā bijis dīvains un untumains, un decembri ievadījis Ziemassvētku mēneša zīmē ar sniegainiem laukiem un kokiem, Ziemassvētku dāvanām pieblīvētiem veikalu skatu logiem. Preču namu skaļruņu gaudīgajām Ziemassvētku melodijām un uzbāzīgām reklāmām. Ziemassvētki Čikāgāi tuvojas ar skaļumu un dārdēšanu, pildīdami kases preču namiem, un visiem tiem, kas no Ziemassvētku tradicijas pratuši izspiest lielāko peļņu.

DIVI 11. NOMEVBRA SARĪKOJUMI

Latviešiem novembris Čikāgā ievadīja sarīkojumu sezonu, kas šogad liekas daudz bālāka, kā iepriekšējos gados. Vismaz novembrī latviešu sabiedriskos notikumos iztrūka agrākās rosības, izdomas un svinīgās pacilātības. Bija vilšanās, ne tikai 11. novembra atceres rīkotājiem, bet varbūt arī viesim prof. Teodoram Celmam, ka tieši labākais sarīkojums novembrī bija ļoti vāji apmeklēts. Par tematu „Pasaule vēstures krustceļos" teica čikāgiešu allaž gaidītais profesors. Viņa ierašanās šeit allaž bijis liels notikums, bet 11. novembrī, kad T. Celms teica vienu no savām visinteresantākajām runām, bija tikai nedaudz jauniešu, kam šo runu visvairāk vajadzēja dzirdēt. Sarīkojuma skumjo noskaņu neizgaisināja arī Ernesta Kupča veiksmīgā dēbija Čikāgā, ne arī Arnolda Šimaņa simboliskais Lāčplēša tēls krāšņajā dekorējumā. 11. novembra atceri bija rīkojusi arī YWCA, tāpat ar referātiem un priekšnesumiem. Čikāgieši brīnījās, vai tiešām Latvijas atceres dienu svinības nevarētu notikt kopējā sarīkojumā? Tad arī apmeklētāju būtu vairāk.

PIRMOREIZ DZIED DAUGAVIEŠI

18. novembra centrālais sarīkojums Austin Town zālē bija pulcinājis ap 1000 apmeklētāju. Telpas aizņēma līdz pēdējai vietai. Tomēr ļaudis nejūtās kā īsteni 18. novembra svētkos. Tādas bija apmeklētāju piezīmes par svinīgo aktu, Kas vainīgs, ja rīkotājiem nebija izdevies atrast plašākas telpas, lai tautiešiem starpbrīžos būtu iespēja sastapties. Arī svētku programma nebija visai piemērota, jo kam gan Latvijas dienā patīk klausīties kādu no sarkanā Valda Grēviņa dziesmām? Svētku runu teica viesis no Grand Rapidiem, mag. iur. Verners Vītiņš. Bija apsveikumi no igauņiem; lietuviešiem un arī no ukraiņiem un baltkrieviem. Telegrammas un telefonogrammas sūtījuši Illinoijas gubernātors, Čikāgas lielvecākais un citi ievērojami amerikāņi. Svinīgu izskaņu no šīs dienas tautieši paņēma līdzi ar skaistajām un jūsmīgi dziedātām vīru kora Daugavieši dziesmām Visteļa vadībā. „Jā, tās bija dziesmas, kas par brašu vīru koŗi," priecājās tautieši, „tādš Čikāgā vēl nekad nav dzirdēts." Daugaviešu pirmā stāšanās publikas priekšā izdevās teicami.

18. novembrim veltīti bija dievkalpojumi visu konfesiju latviešu draudzēs. Svinīgi akti notika Apvienotajā skolā un Ciānas draudzes skolā. Par Latviju un tās dibināšanu Apvienotā skolā stāstīja skolotāja I. Vīksniņa, bet Ciānas draudzes skolai bija labi sastādīts Latvijas brīvības cīņu, valsts dibināšanas un pastāvības gadu uzvedums skatos un skaņās.

MĀRTIŅI BEZ ZOSS

Čikāgas dīvainības izbaudīja arī Mārtiņu svinētāji. Tieši Mārtiņos nevienā Čikāgas putnu veikalā nebija atrodama zoss. Par spīti tam, Mārtiņus svinēja visur, gan Čikāgas jaunatnes vakarā, gan Ciānas draudzes dāmu komitejas sarīkojumā, gan skautu un gaidu vadītāju klubā. Visiem bija bagātīgi Mārtiņu galdi. Citur mielojās pie tītara cepeša, citur pie cāļu stilbiņiem, bet visur bija interesanti stāstiījumi par īstajām Mārtiņu tradicijām Latvijā, kad varēja iebaudīt Mārtiņzosi.

KUR PALIKUŠI TEĀTRA SKATĪTĀJI?

Neveiksmīgs novembris bija arī teātra ļaudīm. Akuratera Priecigais saimnieks, kā izrāde Milvoku notika pārpildītā zālē, bija tā sajūsminājusi rīkotājus, ka tie viesojoties Čikāgā atteicās no parastām izrāžu telpām. Pirmoreiz kāda latviešu teātŗa izrāde šeit notika telpās, kur skatuve bija tik liela, ka latviešu tēlotāji pazuda tajā gandrīz vai ar visām dekorācijām. Bija 900 sēdvietas ar mīkstiem sēdekļiem un plašu balkonu. Bija plaši vestibīli, tikai skatītāju šoreiz nebija tik daudz kā parasti. Kur bija palikuši teātŗa mīlotāji, kas parasti pārpildīja Hull Hous namā izrādes? Vai Akuratera komēdija ar dziesmām un studentu trakulībām tos neinteresēja? Tam atbildi nezināja arī rīkotāji, kam nama fondam cerēto ienākumu vietā bija zaudējumi. Bija arī vēl cits pārsteigums, ko šoreiz no milvokiešiem piedzīvoja nedaudzie skatītāji. Pirmoreiz latviešu trimdas teātŗu vēsturē latviešu lugā piedalījās cittautiete. Varjetē dejotājas lomā, ko režisors Ozols iepinis Priecīgā saimnieka inscenējumā, uzstājās Milvoku baletskolas audzēkne-amerikāniete.

— Vai tu iesi uz labdarības kon certu?

—Nē, esmu kurls uz vienas auss.

— Tas taču nekas, tu jau vari iebāzt otrā ausī vates gabaliņu.

VAI TEĀTRI AIZSTĀS FILMA?

Vēl neveiksmīgāks bija Milvoku jaunatnes teātŗa trupas apciemojums Čikāgā. Vai dubļainais un sniegainais laiks, vai tas, ka Līnis murdā daudzkārt redzēts nometņu laikā, bija vainīgs, ka Hull House zālē varēja saskaitīt ne vairāk par 100 apmeklētāju. Žēl bija profesora Dobrovolska, L. Krenģeļa, M. Antenas un A. Eikenas pūļu ar mūzikāliem priekšnesumiem paildināt sarīkojumu, tāpat jauno aktieŗu dzīvās un sirsnīgās spēles. Viesī un mākslinieki gribēja sagādāt jautru pēcpusdienu Čikāgas latviešiem, kuŗu šoreiz atkal trūka.

Tā novembris Čikāgā sākās un beidzās ar negaidītām laika zīmēm un trūcīgi apmeklētiem lat viešu sarīkojumiem

VĪRS, KURŠ NERUNĀJA, SARUNĀJIS MULĶĪBAS

Kā cilvēks ar labu fantaziju un stāstīšanas spējām, sabiedrībā pārāk apbrīnas un goda parādīšanas fascinēts, kļuva par „tautas varoni." — Kanadieša piedzīvojumi slepenā dienestā Francijā bija tikai māņi un vilšus. — Iekritis autors, izdevējs un lasītāji.

Kanadā Kalgarijā, Albertas provincē, vietējās ķīmiskās rūpniecības tirdzniecības darbinieks, 49. g. v. Džordžs Diprē (Du Pre), bija pazīstama un iecienīta persona, kuŗu godāja valstsvīri, kara veterāni, dievināja jaunatne: Diprē taču bija „Kanadas varonis" 2. Pasaules karā.

Priekš gadiem sešiem Diprē, baznīcas sanāksmēs un skautu nodarbībās iesāka stāstīt savus piedzīvojumus britu slepenā dienesta rindās, sabotāžas darbā Francijā un Gestapo spīdzinātavās. Diprē pievilka arvien prāvākus klausītāju pulkus, ar saviem kara laika pieredzējumu stāstiem viņš apceļoja Kanadu, runāja radiofonos, kara veteranu banketos. Kā nācijas varonis Džordžs Diprē kļuva Albertas izrakteņu un minerālu ministra Natana Tennera atbildīgs ierēdnis un uzticības vīrs.

Nostāsti par Diprē varoņgaitām pa šiem gadiem sasniedza arī tuvās Savienotās Valstis. Kad par šo nesalaužamo kanadieti dzirdēja Rīders Daidžests galvenā redakcija, tā uzaicināja Diprē uz Nujorku. Pats šefredaktors Vellers, uzklausījis cieminu, atzina, ka tas, radījis godīga, vienkārša, dziļi reliģioza cilvēka iespaidu un ka tam var dāvāt vislielāko uzticību. Redakcija tad pieaicināja talkā pazīstamu publicistu, bij. kara korespondentu Kventīnu Reijnoldu, kuŗš bija vairāku nopietnu grāmatu autors. Reijnolds sīki iepazinās ar Diprē kara piedzīvojumiem un atzina, ka tie ir saistīgāki par Dimā un Balzaka darbiem. Diprē varondarbus uzskatāmi atgādināja rētas uz smakra, ielauztais degunkauls, bezzobainā mute un traucētā valoda, pārciesto Gestapo mocību sekas. Reijnolds noliga ar Diprē darījumu — pēdējais atļāva viņam savas ciešanas aprakstīt grāmatā. Kad manuskripts bija gatavs, Diprē zem tā parakstija apliecinājumu: „Šeit aprakstīts mans patiesais dzīves stāsts." Daļu no honorāra Diprē novēlēja Kanadas skautiem, kuŗus viņš jau agrāk bija ievērojami atbalstījis ar ienākumiem no savām lekcijām par kara piedzīvojumiem.

Rakstnieks, kopīgi ar „varoni" devās uz Albertu, kur autoram iesponēja tā cieņa, kādu Diprē izrādīja Rietumkanadas valsts un pašvaldību augstāki darbinieki. Gaisa flotes virsnieki Diprē pat sarīkoja godināšanas azaidu. Visi viņi priecājās, ka nu beidzot viņu līdztautietis varonis Diprē iegūs lielās pasaules atzīšanu, kādu tam sagādās Reijnolda grāmata.

Kad Reijnolda grāmata Vīrs, kuŗš nerunāja bija nobeigta, to izdošanai nopirka Ramdon House apgāds. Grāmata ieguva ne vien cerētu uzmanību, bet Rīders Daidžests savos novembŗa mēneša izdevumos, kas iznāk 17 zemēs ar 17.5 milj. noietu, sniedza cildinošas atsauksmes, īsumā atstāstot grāmatā aprakstītos kanadieša Džordža Diprē patiesos piedzīvojumus 2. Pasaules kara laikā: kā Džordžs iesaistīts britu slepenā dienestā, kā briti viņu 9 mēn. apmācījuši tēlot pamuļķu franču auto darbīcas mēchaniķi, kā viņš no lidmašīnas nomests vācu aizmugurē, kā viņš kādā franču ciemā palīdzējis nogāzto sabiedroto lidmašīnu apkalpēm pārkļūt pār robežu, kā viņš bezgaligi veicis sabotāžas darbus, kamēr viņu notvēris Gestapo. Tam seko šausālīgi apraksti, kā Gestapo viņu spīdzinājuši: viņam doti sērskābes klistīri, liets verdošs ūdens rīklē, pirksti sašķaidīti spīlēs, smagi piekauts, vests uz nošaušanu un tam līdzīgi. Džordžs visu to varoņīgi pacietis, vāciem neko nav nodevis un uz visu atbildējis: „Es nezinu." Beidzot Gestapo „dullo mēchaniķi" palaiduši brīvā.

Grāmata Vīrs, kuŗš nerunāja Diprē slavu nospodrināja spožu, viņa popularitāte auga, līdz kādu dienu vadzis šos slavas laurus vairs neizturēja un lūza.

Kalgārijas vietējā laikrakstā Heralds, kam tikai 56.456 eks. metiens, redakcijā, kāds agr. Kanadas Karalisko gaisa spēku virsnieks pienesa kādu foto uzņēmumu, kas izdarīts 1942. g. Viktorijā, Britu Kolumbijā, kur blakus viņam uzņemts Džordžs Diprē, tas pats Diprē, kuŗam tai pašā laikā Francijā Gestapo bendes maukuši nagus.

Heralds nosūtīja pie Diprē savu reportieri Kolīnu, kas kādreiz bija pretizlūkošanas daļas ierēdnis un kam tātad bija jau zināms nags šādās lietās. Tā kā tautas varonim tā uzreiz cekulā krist nevar, tad Kolīns vispirms iepazinās ar gaisa flotes RCAF sarakstiem, kas apstiprināja, ka patiesi ar Diprē kaut kas nav kārtībā. Diprē žurnālistam arī nemaz neliedzās: visu 2. Pasaules kara laiku tālāk par Angliju viņš neesot bijis, pēc tur pavadītiem 13 mēnešiem, kā lidotāju leitnants atgriezies drošībā Kanadā. Tā kā Francijā viņš nemaz neesot bijis, tad arī nekādus varondarbus tur nevarējis veikt un Gestapo vīrus redzējis tikai filmās.

Viņš reiz stāstījis izdomātu kara stāstiņu. Tas esot iepaticies. Nākošo reizi stāstījis citu. Kad cilvēki sākuši par tiem interesēties, stāstījis tos par jaunu, arvienu papildinādams. Ļaudis vēlējušies viņu dzirdēt, un viņš nevarējis atteikt. Mazi meli radījuši arvien lielākus, drīz viņš arī pats sācis ticēt, ka 5 kara gadus bijis Francijā un pārdzīvojis tur briesmu darbus. Kādēļ visu to darījis? „Izjutis augstāku sūtību" sludināt ļaudīm, īpaši jaunatnei, ka dzīvē nepieciešama ticība Dievam, un ka cilvēks, kuŗš tic Dievam, varot viegli panest visas mocību mocības!

Kad novembŗa vidū Kalgārijas Heralds pāri pirmai lapai milzu virsrakstā paziņoja, ka Diprē varoņdarbi ir tikai pekstiņi, radās neveikls stāvoklis visiem tiem, kuŗi tā bija protežējuši un godinājuši šo vīru. Rīders Daidžests, kas vienmēr savu lasītāju miljoniem bija sniedzis tikai ticamu informāciju, jutās piesmiets un apmulsis un kaunīgi paziņoja, ka janvāŗa numurā savu labo rakstu par Cilvēku, kuŗš nerunāja atsauks Autors Reinolds atzinās, ka esot bezkaunīgi piemuļķots un nu, pret savu gribu, kļuvis nevis par biografiska darba, bet fantastiska romāna autoru. Autors, kas reklamēdams patiesu dzīves notikumu, bija piekrāpis grāmatas pircējus, steidzami iespieda sludinājumus, ka Vīrs, kuŗš nerunāja ir fantazijas darbs, un grāmatu īpašniekiem, kuŗi nevēlēsies paturēt šo lielāko literāro blefu, atmaksās atpakaļ $2.75 (līdz šim prasību pēc naudas vēlējies iesniegt tikai viens amerikānis, bet kad uzzinājis, ka viņš ir vienīgais, atmetis ar roku: ja jau citi neprasot naudu atpakaļ, ko tad viņš!).

Diprē pēc negaidītā trieciena atrodas ārstu „uzraudzībā," bet viņa sieva žurnālistiem paskaidrojusi: „Es Džordžu brīdināju, ka būs dumjas beigas, bet viņš gribēja manā priekšā spēlēt varoni. To nevajadzēja darīt — es ar viņu arī tā biju apmierināta!"

Nu Kanadai viens neīsts kara varonis mazāk (īstie, kā jāu tas visās zemēs parasts, pēc kara ātri pakļauti aizmirstībai!). Apgādam izpirktais blefs sagādāja pilnu kasi, un patlaban jau iespiež jaunus 100.000 eksemplārus par Vīru, kuŗš nerunāja.

Džordžs Diprē varbūt šodien tiešām pārdomā, ka labāk gan būtu bijis ja viņš — nebūtu runājis...

K. Ksa.

Anna Riekste

ŠAI NAKTĪ

Šai naktī, Latvija, nav miera tavās sētās —
Smok zvana balss, un sveces liesma plok.
Pie mūsu spēka strauta nezvērs lok,
Un skaudras sāpes atkal sakrīt rētās.

Kas teiks, cik kapsētās nu krustu jaunu,
Un cik vēl dvēseļu bez dusas klīst? —
Tās brūces mūžam deg un neaizdzīst,
Ko smeļot uzplēš kāds ar roku jaunu.

Tur, mūsu dzimtenē, jau atkal nāve pļauj —
Dievs, esi žēlīgs! Saudzi! Neatļauj!

Režisora V. Streipa darba svētki

M. ZIVERTA MELI MEKLĒ MELI IZRĀDE BOSTONAS ANSAMBLĪ

28. novembrī Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblis Bostonā DV zālē uzveda M. Ziverta lugu Meli meklē meli. Ansamblis šo izrādi gatavoja sakarā ar sava režisora, aktiera Valfrīda Streipa 35 darba gadiem skatuves mākslā. Uzvedums jau bija paredzēts pagājušā sez., taču ikdienas pienākumi un eksistences cīņa ne visus iecerētos nodomus atvēl sekmīgi veikt. Ir vajadzīgs ilgs laiks un gatavošanās, lai skatītāji atzinīgi novērtētu trimdas teātri. Šoreiz tas laimējās. Jēkaba Zaķa jubilejai Nujorkā sekoja V. Streipa jubilejas izrāde Bostonā.

Mārtiņa Ziverta Meli meklē meli ir samērā jauna luga, kas pirmoreiz uzvesta šīgada 5. janvārī Zviedrijā lugas autora 50 gadu dzimumdienā. Ar spēcīgiem tēlotājiem tā nu redzama Bostonas ansamblī.

Izrādes režiju vadīja jubilārs V.alfrīds Streips, pats tēlodams Pliksalu. Gavilnieks atrodas savu spēju briedumā, un kara vētru dragāto pēckara mūrnieka tēlu parādīja, kā apvaldītu filozofu, kas ar rāmu garu spēj izkārtot karstas lietas. Jubilāra pretspēlētājs — Reinis Birzgalis, lieliski veica Murķeļa lomu. Ance Rozīte Annas lomā ievērojami izmantoja mīmiku, un citus izteiksmes līdzekļus, jo viņas lomā diezgan gaŗas pauzes bez aktīvas darbības. Šo sievišķīgo lomu viņa veica lieliski. Marta Sala — Kaja, labi iederējās izlutinātās sievietes lomā un apliecināja, ka viņas talants progresē. Izrāde bija labi apmeklēta un skatītāji ar interesi sekoja nepārtrauktai repliku rotaļai, kas bieži izsauca smieklus. Vienkāršas, bet glītas dekorācijas pēc A. Vinklera skicēm bija glezнojis A. Karitons.

Pēc izrādes uz skatuves pulcējās gaviļnieka mākslas draugi un organizāciju pārstāvji, lai godinātu Valfrīdu Streipu. Pirmais viņu apsveica režisors Jānis Lejiņš. No Amerikas latviešu teātŗa (abiem ansambļiem) jubilāram pasniedza aploksni. No DV apsveica V. Antiņš, A. Cīrulis no ALTS, inž. Skulte no Bostonas trimdas draudzes pasniegdams K. Skalbes Kopotos rakstus. O. Liepiņš sveica no LPB un Latvju žurnāla redakcijas. V. Lambergs sveicienus nesa no jelgavniekiem, kas dzīvo Bostonā. No Jaunatnes teātŗa sveica Straumēna, no Korporāciju kopas — Zeibolts.

Telegrafiski un rakstveida sveicienus bija sūtījuši Latvijas sūtnis Londonā, K. Zariņš, Komiteja Latvijas Brīvībai, S. Pence, J. Neimanis, A. Krēsliņš, P. Ērmanis, prof. A. Annuss, P. Jēgerefreimane, F. Krusa, Ģ. Salnais un A. Mitrēvics. Jubilārs saņēma daudz veltes un ziedu. Pēc tam Baltā namā sekoja vakariņas, uz kuŗām bija ieradušies arī tāli viesi: dzejnieks T. Zeltiņš un ALAs valdes loceklis G. Meierovics. Runās tika atzīmēts, ka šogad paiet 60 gadi, kopš ASV pirmoreiz uzvesta latviešu luga — Vecais Pilskungs.

Osvalds Akmentiņš

ANSIS GULBIS

(1873. — 1936.)

LIELO LATVIEŠU GRĀMATNIEKU ATCEROTIES

Viņš bija liela stila latviešu grāmatnieks, sabiedrisks darbinieks un kultūrālu pasākumu mecenāts. Ja viņš vēl dzīvotu, tad š. g. 8. decembrī viņš varētu atskatīties uz 80 nodzīvotiem mūža gadiem, bet viņa dibinātais grāmatu apgāds šogad varētu atzīmēt 50 gadu darbību.

Latvijā maz bija tādu, kas Ansi Gulbi nepazina, vismaz vārda pēc. Nebija tādu skolēnu, kam nebūtu Gulbja izdoto mācības grāmatu, un nebija tādu grāmatu lasītāju, kam nebūtu Gulbja izdevumu.

Tieši pirms 50 gadiem Ansis Gulbis, ienāca latviešu grāmatniecībā ar plašu vērienu, nodibinot savu apgādu Pēterpilī un pieteicot veselu rindu jaunizdevumu. Tas bija laikmets, kad Krievzemē un arī Latvijā jau sāka šalkt straujie brīvības vēji. Tad katrai brīvākai domai, kas parādījās laikrakstos vai grāmatās, tauta uzgavilēja. Reti kad latviešu grāmatas ir uzņemtas ar tādu sajūsmu tautā, kā tanī laikā Gulbja izdotie Merķeļa, Raiņa, Aspazijas, Pumpuŗa u. c. darbi. Tas bija jauks sākums, kas jaunajam grāmatniekam deva sparu un pašvību uz pasāktā darba labām sekmēm. Smagās reakcijas laikā gan sāktais darbs bija dažus gadus jāpārtrauc, un Gulbim jādodas trimdā, bet pēc atgriešanās darbs tika turpināts ar divkāršu jaudu. Pirmā pasaules kara laikā darbs vēlreiz bija jāpārtrauc, bet pēc tam Gulbja izdotās grāmatas atkal bira kā no pilnības raga.

Gulbja izdevumi bija ievērojami ne vien skaita ziņā, bet arī ar savu kvalitāti, saturu, ārējo ietērpu.

Kas gan no vecākās paaudzes nepazīst Gulbja izdoto Universālo bibliotēku (apm. 200 numuru), Raiņa, Aspazijas, Jaunsudrabiņa, Ausekļa, Pumpura, Esenberga, Mātera, Vensku Edvarda u. c. kopotos rakstus, Gētes, Tagores, Ibsena, Turgeņeva u. c. rakstu tulkojumus? Un kur tad ievērojamais kapitāldarbs. Konversācijas vārdnīca, kas gan laiku maiņās netika pabeigts. Tālāk K. Milenbacha un J. Endzelīna Latviešu valodas vārdnīca un daudzās skolas grāmatas. Isā rakstā A. Gulbja izdoto grāmatu klyst nemaz nav ietverams.

Jaunākā paaudze, šo rakstu lasot, varbūt sacīs: „Kas tur par brīnumu, ja cilvēkam ir liels kapitāls?" Te nu jāsaka, ka Gulbis sākumā nemaz nebija turīgs. Viņš pieder pie tiem latviešiem, kas pašu spēkiem, ar centību, darbu un neatlaidību ir sities uz augšu. Gulbis bija kalpa dēls. Dzimis Smārdē, 1873. g. 8. decembrī. Jau agrā jaunībā viņš sāk pats sev maizi pelnīt. Vispirms strādā lielākajā Daugavpils grāmatnīcā, tad pārceļas uz Pēterburgu, kur nonāk Otto Kirchnera firmā. Ar savu darbu Gulbis drīz vien izvirzās un kļūst par šīs firmas atbildīgu pārstāvi. Darbs tiek labi atalgots un, taupīgi dzīvodams, Gulbis iekrāj mazu kapitālu, ar ko 1903. gadā nodibina savu apgādu. Ar enerģiju un sirds degsmi strādājot, niecīgais sākuma kapitāls A. Gulbja čaklajās rokās strauji pieauga un Gulbja mūža beigās šis kapitāls jau bija rakstāms septiņiem cipariem- Tās bija nesavtīgā darba sekmes. Jāpiezīmē, ka viss Gulbja kapitāls bija ieguldīts tikai grāmatās.

Ansis Gulbis bija arī vairāku grāmatu autors. Sarakstījis gan lugas, gan romānus, no kuŗiem Olģerts Silarājs un Pēc simts gadiem ir Gulbja vērtīgākie literārie darbi. Arī sabiedriskajā dzīvē Gulbim bija redzams stāvoklis. Kādu laiku viņš bija Naiconālā teātŗa direktors, pēc tam Nacionālās operas direktors un daudzu kultūrālu un sabiedrisku pasākumu līdzdarbnieks.

Ikdienas dzīvē Gulbis arvien bija ar plašu vērienu. Allaž atbalstīja trūcīgos rakstniekus un mākslinieķus un neatteica ziedojumus kultūrāliem mērķiem. Grāmatu autoriem bieži vien izmaksāja honorārus uz priekšu, nereti tos pat labprātīgi pārmaksājot.

Visu mūžu Gulbis nodzīvoja vecpuisī. Pēdējos dzīves gados sirga ar kaulu sāpēm. Mira 1936. g. 3. februārī, apbedīts Rīgā, Meža kapos. Pēc A. Gulbja nāves plašais apgāds pārgāja viņa māsas dēla Arvīda Mālīša īpašumā un darbojās tālāk kā A. Gulbja firma.

1944. gada rudenī A. Mālītis devās trimdā un bija spiests atstāt plašo apgādu savu radinieku uzraudzībai. Kas ar apgādu notika, boļševikiem Rīgā ienāket, un kas tagad palicis pāri no A. Gulbja mūža darba, to mēs, trimdinieki, varam iedomāties.

Raits Ritums

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

MOLOTOVA AMERIKĀNISKĀ SVAIŅA

NOSLĒPUMAINIE VEIKALI

Bridžportā, Konektikutas valstī, dzīvo bagāts amerikānis. Viņa vārds ir Sams Karps, un Kremļa varenais padomnieks Vjačeslavs Molotovs ir viņa svainis. Sams Karps vairākkārt apmeklējis Padomju Savienību un arvien atgriezies ar biezu naudas muķi un uzdevumu iepirkt ASV rūpniecības materiālus par 150 un 200 milj. dolariem. Šo amerikāni ar augstiem Kremļa radiem jau vairākkārt pratinājušas ASV uzraugiestādes, bet ne reizes Samam Karpam nav pārmesta neļojālitāte iepretim ASV, vai pierādīts, ka viņš būtu kompartijas biedrs. Savus paskaidrojumus Sams sniedz izmeklētājiem amizantā dialektā un ar jokiem. Džona Vuda vadītā ASV Kongresa izmeklēšanas komiteja Karpu ņēma savās krustugunīs jau 1945. gadā, bet tad valsts sekretārs Ečesons to lūdza izbeigt, jo tas varot sabojāt draudzīgās attieksmes ar Padomju Savienību. Karps šai komitejai gan noliedza, ka būtu pabalstījis naudas līdzekļiem kādu komūnistisku amerikāņu avīzi, bet spiediens no augšas liedza pārbaudīt Karpa grāmatas un dokumentus un zināmā laikraksta grāmatvedību.

Karpus Bridžportā reiz apmeklējusi arī Molotova sieva, kuŗu visā ceļojumā pavadīja īpaša Pad. Savienības sūtniecības sardze.

ASV senātora Džennera izmeklēšanas komisija tagad no jauna sākusi interesēties par Samu Karpu.

Karpam pieder puse no „Karp eksport-import sabiedrības," bet viņš „neatceras," vai bez viņa un Nujorkas advokāta Morisa Vulfa šai sabiedrībai ir vēl kāds cits līdzdalībnieks. Tāpat viņš „neatceras," cik naudas viņš ieguldījis sabiedrībā, iespējams, ka tikai kādus 10.000 vai 20.000 dolarus. Sabiedrību viņš dibinājis nolūkā pirkt un būvēt Amerikā kara kuģus Pad. Savienībai, bet viņš tādēļ, vien sevi neuzskatot par ārzemju aģentu, kādēļ arī nav izdarījis likumā prasīto reģistrāciju uzraudzības iestādēs.

Kk.

AMERIKĀŅU ARMIJAS APGĀDES CENTRS VĀCIJAS FRANČU JOSLA

Kuŗš no mums savās DP dienās bijis Rietumfalcā, tas atcerēsies, ka šo novadu raksturo drūmi meži un drūmi jaudis. Nabadzīgs apgabals, ar zemu dzīves standartu. Pēdējos divi gados viss tas mainījies — nu novads ap Kaiserslauternu kļuvis par Eiropā stacionēto amerikāņu karaspēka apgādes milzu centru, kur novietoti lieli municijas un ieroču krājumi, satiksmes līdzekļu parki, slimnīcu un medicīniskās iekārtas, apkaimē rosīgs lidlauku tīkls. Kamēr amerikāņiem nebija šī apgādes centra, kāds nepieciešams kritiskos apstākļos, apgādē norisa caur Brēmerhafenu, mantas pārvadājot pa dzelzceļu, kas turpat 300 jūdzes gāja parallēli padomju okupētai Vācijai, kas strateģiski bīstami. Tagad galvenās pievedostas Kaiserslauternas apgādes centram atrodas Atlantika piekrastē, Francijā — Bordo, Rosforta, Lapalise u. c., pa strateģiski drošākiem pievedceļiem.

Izvēloties Rietumfalcu par savu apgādes centru, ASV armijas vadība izgāja no apsvēruma, ka nākošā karā kopā ar amerikāņiem cīnīsies kā franči, tā vāci, un ka šis apgabals ir viens no attālākiem no komūnistu priekšpozicijām un viņu lidlaukiem Vācijā, pie kam starptelpā atrodas Reinas aizsardzības ieleja. Centra lielos uzturēšanas izdevumus, no kuŗiem celtniecības darbiem vien pēdējos 2 gados izdots 400 milj. dolaru, sedz vācu nodokļu maksātāji, uz Vācijas okupācijas izdevumu konta.

Pirmie pamati šim apgādes centram likti lielā slepenībā 1948. g., kad komūnisti pasāka Berlīnes blokādi, bet darbus intensivēja 1950. g., kad pasaules mieru apdraudēja Korejas konflikts. Tā kā visa šī Rietumapgabala komandas (WACOM) territorija atrodas franču okupācijas joslā, amerikāņiem nācās slēgt ar frančiem īpašus līgumus, pēc kam tikai viņi pārņēma 16 kazarmu blokus, 1 slimnīcu un 6 viesnīcas. Kaiserslauternas tuvumā tagad atrodas amerikāņu Reinzemes inženieŗu depo, Reinas medicīniskais depo un lielākās amerikāņu privātās novietnes Eiropā. Landstūl apkaimē atrodas amerikāņu armijas medīciniskais centrs, un 8-tās armijas municijas noliktavas. Prinasenā „signālkorps". Cveibrikenā rezerves depo. Badkreicnachā 2. bruņotās divīzijas stābs, bet amerikāņu armijas kaujas spēku vadība novietojusies Vormsā un Maincā. Artilerijas un tanku apmācības noris Baumholderā, kopā ar franču vienībām. Agrāk šeit piešaudes izdarīja vācu armija, sagatavojoties cīnai par „Jauno Eiropu". Varbūt kādu dienu no šejienes Rietumu sabiedroto vienotie karapulki celsies cīņai par Brīvo Eiropu.

Kk.

Trešdien, 1953. gada 9. decembrī

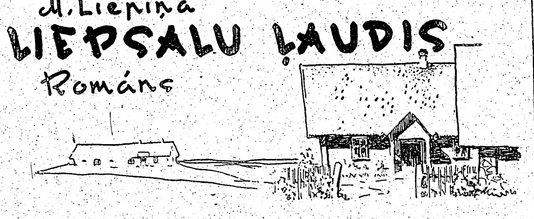

(5. turpinājums).

„Krodzinieka kungs, apžēlojieties, palīdziet man un maniem bērniem! Mums nav ne kumosa aizdara mājā. Viņš, nelietis, visu nodzer, ko nopelna. Kaut jūs mazliet viņu savaldītu un laikus izraidītu no šejienes, kā pēdējo suni aiztriektu! Mēs esam postā, galīgā postā," šņuksēja Grāpene un slaucīja acis piedurknē.

„Nu tā ir prātīga valoda... še iemet vienu čarku dūšas uzlabošanai," Egle viņu mundrināja. Grāpene vienā rāvienā izmeta glāzi, krita pie krodzinieka rokas.

Tas glaimoja devējam, viņš tai ielēja otru glāzi un priekšautā iemeta dažus kliņģerus. Šo sarunu noklausījās jaunais, bagātais Grauds un Silkalnu Arvīds, kuŗi sēdēja turpat netālu no letes. Uz viņu galda nekā netrūka. Grauds bija jaunības dienās iecerējis Tauriņu Ieviņu, bet ticis noraidīts un vēl šodien neturēja labu prātu uz Gobām.

Viņš bija jau krietni iesilis, bet pasūtināja vēl pudeli labāka dzēriena.

„Vai tu tiešām būtu ar mieru pieņemt skrīveŗa vietu mūsu pagastā?" klusā balsī vaicāja Grauds.

„Kāpēc gan ne," atteica Arvīds... es pat būtu mierā ar palīga vietu, līdz kas krietnāks gadās, apnicis tā sēdēt mājā bez darba."

„Palīga vieta? Nē, tā tev kauna lieta. Mums jāizsēdina Goba, šis iedomīgais vīrs, un tad tu tiksi viņa vietā," pašapzinīgi noteica Grauds un lielīgi pieskandināja glāzi.

„Kā tu viņu izsēdināsi?" kaunīgi vaicāja Arvīds.

„Nu vienkārši, viņš jāpazudina, šis lielības maiss," gardi smējās Grauds.

„Ko tu runā?" galīgi samulsis, izsaucās Arvīds.

„Ak tu, lielais nerrs, nobijies gan!" kā kutināts smējās Grauds un meta glāzi pēc glāzes. Pēc viņa dzīvības jau netīkosim, mēs viņu tikai centīsimies nomelnot pagasta priekšā, šo lielīgo barvedi... Viņš vien tas labais, gudrais, dižais... mēs visi citi muļķi, dzērāji... Viņš mūs mācīs! Kāds neesot atradies gudrinieks, avīzes salasījies! Kaķim taisni jāsmejas!"

Te viņš pieliecās labi tuvu Silkalnu Arvīdam un čukstēja:

„Ieganst mums labs rokā, redzi, pagasta vecākais rudenī nositās, tagad tikai jāpastāsta, ka to dienu nelaimes vietā redzēts Gobas zirgs. Ļaudis sāks melst, celt neslavu Gobam un viņš būs pazudināts un beigu beigās būs spiests atstāt šejieni. Tu redzi, cik lieta vienkārša, visur tik jāpieliek māka, tā sakot, jārīkojas ar skaidru, apķērīgu galvu."

„Tas nebūtu slikti, bet vai tad tiešām tur redzēts Gobas zirgs?"

„Ak tu, lielo muļķi!" ļauni uztraucās Grauds.

„Ja cilvēkam ir kāds mērķis, tad viņš nedrīkst tik muļķīgi vaicāt, vai saprati? Jāiet līču loču, līdz to sasniedz, esi ar mieru? Šis vakars sevišķi labvēlīgs, krogus pilns ļaužu".

Grauds vēl lāgā nebija beidzis, kad viņa galdiņam tuvojās Grāpene, viņu pazemīgi sveicinādama. Grauds, galīgi apreibis, pacienāja mēlnesi ar smalko šņabi. Šī nu nebeidza to lielīt un teikt.

„Tāds smalks kungs, bet nekaunas vis no nabaga nelaimīgas sievietes, nenonicina vis viņas nabadzību." Te Grauds izvilka no maka rubli un pasniedza sievai, lai pārnesot bērniem kliņģerus.

„Ak to lielo vēlību! Ak to labo sirdi!"... nebeidza teicināt Grāpene. „Jūs jau droši zināt, cik sūra mana dzīve. Vecais visu peļņu nodzer, nav bērniem ko ēst, bet pagasta valde vēl pieprasa galvas naudu no šī nelaimīgā cilvēka. Jāpārdod kauču vai pēdējā aitiņa, bērniem būs kailiem jāstaigā apkārt, vai tas vēl redzēts"?

Te Arvīds piecēlās un iedeva savu krēslu Grāpenei, un pats izlavījās laukā no krogus, jo viņam sāka riebties visa šī izrīcība.

„Jums pagastā slikts skrīveris," šļupstus izrunāja Grauds.

„Es saku to pašu!" priekā atmirdzēja Grāpenes vaigs. „Un tagad būs vēl sliktāk. Nav vairs pagasta vecākā, tas jau bija zelta cilvēks, uzklausīja visu mazu ļaužu lūgšanas, godīgs cilvēks, nedzērājs..."

„Kā tad nedzērājs cilvēks varēja nosisties? pilnīgi neticami!" šļupstēja Grauds.

„Es to pašu saku! Vī, vī, vī! Man liekas, tā lieta nav nemaz tik skaidra," mēloja Grāpene.

„Runā, ka nelaimes vietā to dienu redzēts... Gobas... zirgs," pusčukstus izdvesa Grauds. „Vī, vī, vī,! Kas to būtu domājis? Nelaimes vietā redzēts Gobas zirgs! Viņi jau viens otru ne acu galā neieraudzīja. Es jau vienmēr teicu savam vīram: „Tā lieta nav tik skaidra! Šis tik man dusmīgi atgrūž: „Ko tu, tenterē, vecā pestele, kāda tev tur daļa?" Ak tad tā gan! Nelaimes vietā redzēts Gobas zirgs."

Grauds nekā vairāk nedzirdēja, viņš uzkrita ar galvu uz galda un tūliņ ar' atskanēja saldi dusoša cilvēka miermīlīgā krākšana.

„Ko nu es ilgāk kungu traucēšu, pastāstīšu šo ziņu arī citiem, lai visi redz, kādi vīri mums priekšgalā, jā... jā,.. lai visi redz, kādas lietas notiek mūsu pagastā."

To teikusi, viņa aizsteidzās pie Tīruma, kas pašlaik tērzēja pie lielā galda ar vairākiem večiem, droši vien, par savu lielo laimi un taisno lietu, ko Dievs viņam piešķīris kā balvu par labiem darbiem.

Grāpene skaļā balsī teica savu teicamo un drīz vien ziņkārīgie sāka ap viņu drūzmēties. Ūdens bija palaists, dzirnavas sāka rūkt **vaļā!**

„Nu ko jūs teiksit? Es jau vienmēr domāju, tā lieta nav tik skaidra, un vai jūs varat iedomāties?" gandrīz vai kliegšus izsaucās Grāpene, — to dienu,... tai vietā, kur nosities mūsu labais pagasta vecākais... redzēts Gobas zirgs."

„Gobas zirgs?... Gobas zirgs ..." atskanēja uzreiz vairākas balsis. „Kas to būtu domājis?... Gobas zirgs?. " viens pēc otra īstā nesaprašanā, galīgi apmulsuši izsaucās apkārtstāvošie.

„Un kad tad tas zirgs redzēts?" pirmais atģidās Tīrums.

„Es to labi nezinu... kā ne, kā ne... tā kādu stundu pirms pagasta vecākā nosišanās, stostījās Grāpene.

„Kādu stundu? Vī dieniņ, vī dieniņ! Gobas zirgs? Bet viņi jau bija lieli draugi," ierunājās kāds no apkārtstāvošiem.

„Kas nu par draudzību? Nieka draudzība!" ņirdzīgi iesmējās Grāpene, es pati savām ausīm dzirdēju, kā viņi abi strīdējās par kādu tur teijāteri... viens teica labs, otrs slikts..."

„Šā tā jau gan laudis runāja, kaut kā neticēja, ka cilvēks var tā pats aiziet bojā... bet tad viss apklusa kā tumšā akā. Ja jau nebūtu redzēts Gobas zirgs, tad jau viss izkūpētu kā nebijis, bet tagad viens Dievs zina, kā viss tas beigsies, vai vainīgam beidzot nenāks uz pēdām. Tas skrīveris jau no laika gala tāds iedomīgs, ļauns cilvēks," gari vilkdams nobeidza Tīrums.

„Ja uz ko viņš, ieēdas, tad, nedod Dievs, viņa acis rādīties! Man jau pat brīžiem sametas bailes no viņa. Un ko es, nabaga sieviete, esmu viņam ļaunu nodarījusi? Viņš, jau pagasta veci ne acu galā neieraudzīja, tad un ir to zelta cilvēku nogādājis pie malas," mēloja Grāpene.

„Ko nu melš bābu tenkas, trakā sieva," kāds skaļi izsaucās, pa krietnam nospļāvās un izgāja laukā.

Brīdi ieviesās mazs, nepatīkams apmulsums, bet drīz vien Grāpene atkal sasparojās un turpināja savu teicamo.

„Ko nu es... ko nu es... es tikai pastāstu, ko drīrdu no citiem labiem ļaudīm, kas zina vairāk nekā es..." kā pa tumsu grābstījās Grāpene.

„Kas to varēja domāt no mūsu skrīveŗa, likās cilvēks kā cilvēks, bet nekā..." ierunājās kāds galīgi iereibis, vientiesīgs savā dabā večuks.

„Jā, otra cilvēka ādā neielīdīsi," sāpīgi nopūtās Grāpene.

„Viņš man gribēja izplēst pieci simti rubļu kādam tur „momentam," tagad es saprotu, ko viņš ar to naudu darītu, pats iebāztu savā kabatā. Ja nelaiķis man nebūtu tik tuvs radinieks, tad Dievs ar visu to lietu! Bet tagad es to tā nevaru atstāt, jānoskaidro, kā un kā tas noticis. Es jau varu zvērēt, ka pie viņa atrodas kāda lielāka naudas summa, viņš, jau nebija vis nekāds tukšinieks. Un tagad tik atrada kādus trīsdesmit rubļus viņa makā," stāstīja Tīrums.

„Kā tad, skaidrība jādabū, citādi jau vairs neviens nebūs drošs par savu dzīvību," iekaisa Grāpene.

„Ak Kungs!" tik sāpīgi ierunājās Ieva, ka Gobam tā iežēlojās sirds par viņu, ka tas iedegās svētās dusmās.

Tūliņ otru dienu Tīrums bija aizbraucis pie apriņķa priekšnieka palīga fon Volfa un lūdzis noskaidrot un ievadīt izmeklēšanu viņa radinieka nāvē. Un tā kā Volfa acīs Goba likās īsts dumpinieks un ļaužu kūdītājs, tad Tīruma lūgums atrada sevišķi dzirdīgas ausis. Fon Volfs justos savu tautiešu pagodināts, ja viņš D... pagastā spētu iznīcināt šo ļauno, nepatīkamo nezāli, tāpēc viņš Tīrumam apsolīja darīt visu iespējamo un katrā ziņā vainīgo nodot attiecīgai tiesai.

Tīrums nekavējās arī aiziet pie vietējā mācītāja fon Šterna un tam izstāstīja visu briesmu stāstu.

Tad nu mācītājs nolēma pats aiziet pie Gobas un dabūt no viņa atzīšanos, kas paceltu viņa paša godu pagastā, jo pēdējā laikā viņš pārlieku bija nodevies dzeršanai, un konsistorijā bija ienākušas par viņu vairākas slepenas sūdzības.

Ļaunās baumas jau bija atlidojušas līdz pagasta mājai, un tādēļ mācītāja pēkšņā ierašanās Gobu nepārsteidza.

Ieva izsūtīja bērnus pagalmā un lūdza mācītāju atsēsties.

Mācītājs tūliņ ķērās pie lietas.

„Es nenācu pie jums kā apsūdzētājs, nedz kā tiesnesis, es tikai kā mācītājs gribu no jums dzirdēt visu patiesību pagasta vecākā mīklainā nāvē.

„Tiešām nesaprotu, ko jūs ar to gribat teikt," izbrīnu pilnā balsī izsaucās Goba.

„Tikai dzirdēt visu patiesību," atteica šterns.

„Ak Kungs!" tik sāpīgi ierunājās Ieva, ka Gobam tā iežēlojās sirds par viņu, ka tas iedegās svētās dusmās.

(Turpinājums sekos).

LATVIEŠI — JŪSU GRĀMATA IR IZNĀKUSI

Sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas 35 gadu jubileju klajā nācis plašākais darbs par Latviju angļu valodā

CROSS-ROAD COUNTRY-LATVIA

(KRUSTCEĻU ZEME LATVIJA)

388 dubultformāta lapaspuses, 3 pielikumi un 236 ilūstrācijas, lielākā daļa vēl nepublicētas. CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA ir sengaidīta grāmata par Latviju, kas nepieciešama katram latvietim.

K Ā L A B ?

Tālab, ka tā ir **plašākais un vispusīgākais** angļu valodā publicētais darbs par mūsu zemi, tautu un valsti.

Izcili latviešu zinātnieki, kultūras darbinieki un publicisti bagātīgi illūstrētos, plašos rakstos rāda **Latvijas dabu un ģeografiskos apstākļus, pilsētas un laukus, vēsturi, izglītību un kultūras dzīvi, zinātni, mākslu, mūziku, literatūru un baznīcas dzīvi, saimniecisko dzīvi un satiksmi, sociālo iekārtu un reformas, latviešu tautas un valodas izcelšanos un attīstību, latviešu svētkus un tradicijas, latviešus ārzemēs un latviešus dzimtenē šagad, mūsu nākošnes iezredzes un iespējas.**

Pielikumā: plašs statistiskais pārskats, plaša bibliografija, latviešu burtu un vietvārdu rakstības un izrunas tabulas, Latvijas un Eiropas kartes, Latvijas valsts ģērbonis un himna. Latvijas sūtņa Vašingtonā nelaikā **Jūlija Feldmaņa** ievads, ALAs un KLB informācijas nozares vadītāja **Alfrēda Bērziņa** priekšvārdi, vēsturnieka **Edgara Andersona** redakcija un tulkojumi, Vartburgas kolledžas prezidenta **Dr. H. C. Becker'a** un rakstnieka **Dr. Raymond L. Baker'a** angļu valodas redakcija.

Autori: vēsturnieks **Edgars Andersons,** jurists **Alberts Auza,** komponists **Valentīns Bērzkalns** ķīmijas profesors **Dr. Bruno Jirgensons,** diplomāts un tautsaimnieks **Kārlis Kalniņš,** literatūras kritiķis **Jānis Rudzītis,** mākslas vēsturesun psiholoģijas profesors **Dr. Jānis Siliņš,** teologs **A. Siliņš,** diplomāts un vēsturnieks **Rūdolfs G. Šillers,** vēstures un jurisprudences profesors Dr. **Arvēds Švābe, Harija Gricēviča** vāka zīmējums un titullapas.

Vērtīgā satura un krāšņā izskata dēļ grāmata sevišķi piemērota dāvināšanai. Kaut gan pašizmaksa ļoti liela, grāmatas cena — $9.80 brošēta, $12.50 iesieta un ar apvalku. Grāmatas sūtījumiem uz Kanadu atcelta muita.

Šī sludinājuma periodā iesietās grāmatas dabūjamas par brošēto grāmatu cenu

KATALOGS-KABATAS KALENDĀRS 1954. GADAM

Cena grāmatnīcās 50c. Mūsu tiešajiem pasūtinātājiem Katalogu-kalendāru piesūtām par brīvu. Formāts — parastais kab. kalendārs, cietā plastikas vāku sējumā, saturā kalendārijs, tabulas, adreses un plašs katalogs.

Grāmatu sūtījumiem uz Kanadu muita atcelta, saņemšana netraucēta.

LATVJU GRĀMATA, P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

Speciāla mēbeļu Ziemassvētku izpārdošana

Addison NORGE REFRIGERATOR

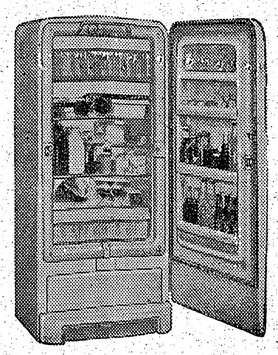

Plašā izvēlē māju un biroju mēbeles par PAZEMINĀTĀM CENĀM SVĒTKIEM

3 gb. guļamistabas iekārta	$80	Veļas mazgājamās mašīnas sākot ar	$30
5 gb. virtuves (chrome) iek.	$49	Kontinentālgultas	$35
3 gb. Chesterfield	$150	Tepiķi, sākot no	$25
Guļamdīvāns	$49	Garderobe	$20
Ledus skapis	$95	Saliekamā gulta	$17.50

Visāda veida krēsli, lampas, gleznas, spoguļi, galdi

Nācieť un apskatieť lielāko izpārdošanu priekš Ziemassvētkiem par speciāli pazemināťām cenām.

Atvērts līdz plkst. 9 vakarā

Addison NORGE WASHER Model CW240CP

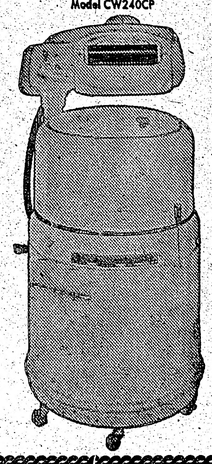

BURLACOFF'S FURNITURE

619 Queen St. W, Toronto, tel. EM 8-6812

ŽĀVĒTUS ZUŠUS

Ziemassvētkiem pasūtiniet jau tagad

A. ROZE

10 Widmer St., Toronto

DIVI JAUTRI DRAUGI

vēlas iepazīties ar jaunavām līdz 33 g. v., kas dzimušas gada pirmajā pusē. Nopietni domātas vēstules lūdzam adresēt šī laikraksta kantorī — JAUNĀKAM un VECĀKAM

(644)

KUNGS

ar labu izglītību un nodrošinātu stāvokli vēlas iepazīties ar dāmām ap 40 gadu v.

Vēstules sūtīt š. av. kantorī

CEĻINIEKS

(646)

ZIEMASSVĒTKI PAŠU MĀJĀS!

REALTOR

J. J. ELLIS

383 RONCESVALLES AVE, TORONTO

Š nekustamo īpašumu biroji jums dod iespēju iegādāties īpašumu jebkurā pilsētas daļā ar katram piemērotu iemaksu. Mūsu latviešu aģenti:

LA 8000

V. LIEPIŅŠ
Tel. mājās LL 6170
E. HENIŠS
Tel. mājās JU 1046
E. ŠTEINHARDS
Tel. mājās LA 4028

OL 6321

Sniedz jums nesaistīgu informāciju un sagādā aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā visīsākā laikā. Pārliecinieties paši

---

IZĪRĒJAMS centrā labā rajonā gaišs trīs istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi. Pastāvīgi karsts ūdens. Zvanīt OL 7751.

(645)

KLUSĀ MĀJĀ izīrējama mēbelēta istaba vienai personai, vēlams atturībnieks, Bloor — Sherbourne rajonā. Zvanīt RA 1407, Toronto.

(607)

COLLEGE — DUFFERIN rajonā izīrējama istaba ar vai bez mēbelēm. Zvanīt LL 7166, Toronto.

(621)

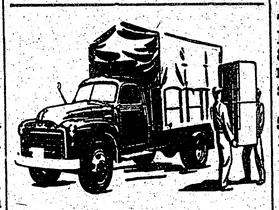

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT OL 1403, Toronto

SPORTS

ONTARIO MEISTARĪBA

Ontario latviešu meistarsacīkstes vīriešu basketbolā šogad risinās divās klasēs.

A klasē spēlē Kanadas latviešu meistars TLSK, kas pirmā apļa nav guvis nevienu uzvaru, un Hamiltonas Sparta un TDV. Kā Sparta, tā DV guvuši pa uzvarai.

B klasē turnīrā priekšgalā atrodas spēcīgā TLSK II vienība, kas pratusi uzvarēt Spartu un TDV.

Pēdējā spēlē TLSK pārspēja TDV 55:37 (23:12). Uzvarētāji: Freibergs 19, Timbers 15, Aditājs 8, Masītis 7, Lubņeckis 2, Circenis 2, Krūmiņš 2, Petmanis 0, Rasiņš 0.

TDV: Lūris 11, Rāva 9, Auziņš 5, Sproģis 6, Bulmanis 4, Muskats 2 un Freimanis 0.

SPORTS, PUBLIKA UN KRITIKA

Ungārijas futbolisti, uzvarot valstu sacīkstē Angliju, uz Anglijas zemes izdarīja to, ko nespēja paveikt neviena cita futbola vienība, pie tam ar tādu vārtu starpību, ka par labāko vienību laukumā nevarēja būt šaubu.

Sportisti laukumā cīnījās godīgi. Varbūt vienīgi varēja izpalikt ungāru futbolistu neparastā apkampšanās pēc katriem iegūtajiem vārtiem. Bet tas tomēr ir cilvēcīgi, zinot, cik daudz ungāri bija piestrādājuši, lai panāktu šo uzvaru.

Skatītāji, kā katrā valstu sacīkstē, vēlas redzēt savējo uzvaru un tāpēc uzmudināja savu vienību, veltot aplausus arī ungāru jaukajam sniegumam. Bet, tas bija tikai sākumā. Ungāriem gūstot vārtus un esot pārākiem laukumā, citkārt tik solīdie angļu skatītāji pārvērtās. Skatītāju vietās angļi ar uzmudinājumiem savai komandai gribēja izcīnīt Anglijai uzvaru, aizmirsās, un ungāriem par lielisko sniegumu nācās saņemt svilpienus.

Pēc sacīkstes angļu prese par labāko vienību laukumā vienbalsīgi atzina Ungārijas vienību, kas pelnīti guvusi uzvaru, stipri sašķobot Anglijas futbolzemes slavu.

KVALITĀTE - IZPILDĪJUMS - APMIERINĀJUMS

Pērciet **C·C·M·**

26J

GRĀMATU APGĀDĀ ASTRA

nupat iznākusi J. KLĪDZĒJA jaunāko stāstu grāmata

VIŅAS UN VIŅI

Māksl. EDUARDA DZEŅA vāka zīmējums.

Grāmata, kas aptver izcilo stāstu Džūna, Jaunā viela u. c. astoņus stāstus, ar savu spilgto tagadnes ainavu, dziļo psiholoģiju un raitu mākslinieciskū tēlojumu ir jauns sasniegums autora literārā darbā. Tā pieder pie greznākiem trimdas izdevumiem.

Cena Kanadā un ASV ies. $3.35, broš. $2.65

Iznākusi Z. MAURIŅAS eseju grāmata

PILSĒTAS UN CILVĒKI

Māksl. A. NULĪŠA vāka zīmējums

Z. Mauriņas nesenais triumfa brauciens pa Eiropu un piezīmēm par Rietumu tagadējo gara dzīvi ir laipa uz grāmatu Pilsētas un cilvēki

Cena Kanadā un ASV ies. $3.45, broš. $2.75

Abi ASTRAS izdevumi ar MO vai čeku Kanadas dolaros

pasūt. pie apgāda vad. ANNAS TICHOVSKAS

129 Indian Rd. Toronto, Ont., Canada. Tel. LL 8682

PAVASARA MAIZNĪCĀ-KONDĪTOREJĀ,

398 Queen St., tel. EM 4-4993, Toronto

JAU PĀRDOŠANĀ DAŽU ŠĶIRŅU PIPARKŪKAS

Mūsu ražojumi svētku un ikdienas galdam: rupjā un saldskābā maize, kliņģeri, pīrāgi, dažādas smalkmaizes un cepumi, kā arī kūkas, tortes u. c.

Vienmēr krājumā desas, zuši, marinēti gurķi, skābi kāposti, brūkleņu ievārījums un dažādi ārzemju konservi.

Pasūtinājumus Ziemassvētkiem lūdzam nodot laikus

LATVISKAS DĀVANAS

Lielā izvēlē sudraba izstrādājumi, ādas grāmatu aizsargvāki un kabatas portfeļi, galda standartiņi, tautiskas lelles, keramika, svečturi, lukturīši, audumi, izšuvumi u.t.t.

A. ANDERSONES GRĀMATNĪCA

1037 Ossington Ave, Toronto, tel. KE 6460

Decembrī grāmatnīca atvērta visu dienu

IZĪRĒJAMS četru istabu dzīvoklis ar virtuvi, atsevišķa ieeja 3. stāvā, $70.00 mēnesī. Ģimene, kurai pastāvīgi mājās kāda persona, varētu pieskatīt 3 g. v. meitenīti. Zvanīt pēc 6 vakarā LL 7322, Toronto.

(633)

IZĪRĒJAMS pus apartamenta dzīvoklis — 2 labi mēbelētas istabas. Zvanīt darbdienās (pl. 16—18) KI 8475 vai KI 7427, Toronto.

(631)

IZĪRĒJAMA klusā mājā saulaina silta mēbelēta istaba, vienmēr silts ūdens. Ar vai bez garāžas. Christi — Bloor rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 LL 8643, Toronto.

(644)

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīsk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Prāv. A. Mitulis, 131 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 13. dec., plkst. 4 p.p. p. p. Pāvila baznīcā Adventa dievkalpojums.

Londonā, 19. dec., plkst. 7 vak., Trīsvienības baznīcas zālē bērniem eglīte.

St. Katarines, 20. dec., plkst. 6 vak. bērniem eglīte.

Londonā, 24. dec., plkst. 6 vak. Ziemassvētku vakara dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

St. Katarines, 25. dec., plkst. 12 d. Kristus baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Wellandā, 25. dec., plkst. 3 p. p. Ungāru baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Londonā, 31. dec., plkst. 6 vak. Trīsvienības baznīcā Veca gada vakara dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue South).

Ceturtdien, 10. decembrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcas lejas telpās (18 Victoria Avenue, South), sestdien, 12. decembrī, plkst. 6.00 vakarā, Hamiltonas latviešu draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemassvētku tirdziņš. Tirgus galds, Loterejas. Brīvs tējas galds. „Tirdziņa" laikā draudzes svētdienas skolas bērni uzvedīs Hugo Krūmiņa bērnu lugu: „Ceļi kā dzimtenes dievnami". Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visi mīļi aicināti.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

13. decembrī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums sakarā ar draudzes 5 gadu pastāvēšanu sv. Jāņa baznīcā.

20. decembrī, plkst. 2 p.p. Bērnu dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Tūdaļ pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē Ziemassvētku eglīte visiem draudzes bērniem.

24. decembrī — Ziemassvētku svētvakarā plkst. 6 vakarā dievkalpojumi vienlaicīgi abās baznīcās — (Sv. Jāņa baznīcā māc. A. Lūsis, Trīsvienības baznīcā māc. A. Briedis).

31. decembrī — Vecā gada vakarā, plkst. 8 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā (māc. A. Lūsis un māc A. Briedis).

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st., tel.: PR 1563).

Svētdien, 13. decembrī, pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 20. dec., pl. 4 p.p. bērnu Ziemassvētku eglītes sarīkojums: bērnu dievkalpojums, bērnu teātris un citi priekšnesumi, Ziemassvētku vecītis. — Bērni iepriekš jāpieteic pa tel.: MU 4963 (Sproģis) vai MI 1873 (Čops).

Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. dec., pl. 7.00 vak. Dziedās draudzes koris.

Pirmajos Ziemassvētkos, 25 decembrī, pl. 10 rītā dievkalpojums.

24. dec., plkst. 6.15 pp. — Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

Otavā sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St.

26. dec, plkst. 11 no rīta — Ziemassvētku dievkalpojums.

Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma.

Cornwall, Ont. Kornvālē un apkārtnē dzīv. latviešiem Ziemassvētku dievkalpojums 20. decembra pēcpusdienā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel.: 5 - 3284.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C..

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St., t. 35463. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke krustojumā.

Dāmu komitejas gadskārtējais bazars notiks sestdien, 12. dec., pl. 6 p.p. baznīcas pagraba zālē. Tautisko ēdienu galds. Kafejas galds. Grāmatu stends ar tautiskiem izstrādājumiem u. c.

Ziemassvētku vakara dievkalpojums ceturtdien, 24. dec., pl. 5 p. p. Dziesmu lapiņas.

Vecgada vakara dievkalpojums ceturtdien, 31. dec., pl. 8 vakarā. Dz. grām.

Māc. A. Voitkus, 118 Locke St., N. Hamilton, Ont., tel.: 8 - 2259.

Hamiltonā, Sv. Pāvila ev.-lut. baznīcā dievk. svētdien, 13. dec., pl. 17.30. Svētdienas skola bērniem plkst. 10 rītā.

KATOĻU DIEVKALPOJUME

Toronto nākošais katoļticīgo latviešu dievkalpojums svētdien, 13. dec., plkst. 11.30. Newman kluba kapellā, 89 St. George ielā (parastā vietā), vadīs prof. Dr. B. Kokins.

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Kuŗu eļļas apkuri labāk pirkt?

RUDOLF HEATING, tel. JU 1594,

dos jums atbildi. Laipna apkalpošana 24 stundas dienā

(446)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... ar ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci 3105 Brighton 3rd St., Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9369

DRUVAS LITERĀRĀ GADA GRĀMATA 1954. GADAM

Dr. phil. H. TICHOVSKA redakcijā

IZNĀKUSI

Grāmatai 200 lapp., iespiesta uz laba papīra

Satvarā: Kalendārijs ar pielik. Vēsturiskas ziņas par Latviju. *Latviešu daiļliteratūra:* J. Veseļa, P. Klāna, K. Raudives *proza;* Z. Lazdas, Andr. Egliša, J. Veseļa, Vid. Kļavas, Dz. Freimaņa *jaunākā lirika; raksti gara zinātnēs latviešu literatūras, mākslas un kultūrāli sabiedriskos jautājumos:* H. Tichovska — Anna Brigaderes piemiņai; P. Jēger-Freimanes — Neaizmirstamie; Angelikas Gailītes — Mans bērnības un laika biedrs Antons Austriņš; prof. P. Kiķaukas — Lezbes liriķi un mēs; prof. J. Siliņa — Mūsu tēlotājas mākslas trimdā; komp. T. Ķeniņa — Latviešu mūziķi un trimdas aktuālitātes; komp. J. Ciruļa — Latviešu koŗa dziesmas attīstība; prof. Dr. theol. K. Kundziņa — „Suverēnais" cilvēks; mag. iur. et phil. B. Čevera — Patiesības jēdziens Sv. Akvinas Toma skatījumā; K. Raudives — Dažas piezīmes par jaunas jēgas meklēšanu cilvēka eksistencei; prof. Fr. Gulbja — Kosmiskā radiācija; Vit. Kalves — Latviešu trimdas rakstniecība 1952. —53. g.; Zentas Mauriņas — Skats pasaules grāmatnīcā u. c.

Dažādas gada grāmatas līdzstrādnieku jubilejas. Kultūras un preses organizāciju darbība Kanadā, ASV, Eiropā un Austrālijā. Ārzemju kultūras chronika. Plašs ziņu pielikums par latviešu organizācijām trimdā. Apgāda informācija un sludinājumi.

CENA $1.50

DABŪJAMA

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

IEGĀDĀJIETIES JAU LAIKUS

piparkūku garšvielas

Koriandru, muskatriekstus, ingvēru, briežraga sāli, potašu, maltās krustnagliņas, kardemonu u. c. Krājumā arī daudz citu garšvielu.

- ZIEMASSVĒTKU SVECĪTES UN SVEČTURI
- IESALA EKSTRAKTS, APIŅI UN RAUGS SVĒTKU MIESTIŅAM
- LAZDU RIEKSTI
- PAŠU SKĀBĒTI KĀPOSTI
- ZOSIS

ARTURS ANŠMITS

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA,

274 Parliament St., Toronto. Tel. EM 8-2361.

Atvērta no plkst. 8.00 — 20.30. Sestdienās līdz 22.00

Vienmēr krājumā miežu putraimi

FINE BRITISH WOOLLENS

Ar šo paziņojam drēbniekiem, kas gatavo apģērbus pēc mēra un uz pasūtinājumu, ka viņu klienti ļoti priecāsies par britu vilnas audumiem, kas mums ir krājumā lielā izvēlē, un atziti par labāko materiālu uzvalkiem, sporta uzvalkiem un mēteļiem

LOWE, DONALD (CANADA) LTD.

615 WEST HASTINGS, ST, VANCOUVER, B.C., MArine 2019

104 ADELAIDE ST., W. TORONTO, ONT. EMpire 6-7986

LABĀKĀS VILNAS DRĀNAS PASAULĒ

NAMSAIMNIEKI!

Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par

PAZEMINĀTĀM VASARAS CENĀM

un uz jums izdevīgiem

EARLSCOURT FUELS

firmas maksāšanas noteikumiem.

Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.

Krājumā visu šķirņu ogles- ieskaitot slaveno Reading Antracite

UZSTĀDĀM EĻĻAS APKURES IERICES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI

Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis

K. JANDAVS

no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532

Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

TAUPIET $$$$$

PĒRCIET MĪKSTĀS MĒBELES PIE **FILIPA**

PHILLIPS CHESTERFIELD MFG. izgatavo mēbeles un pārdod tieši pircējiem bez aģentu starpniecības un jūs ietaupāt līdz 50%

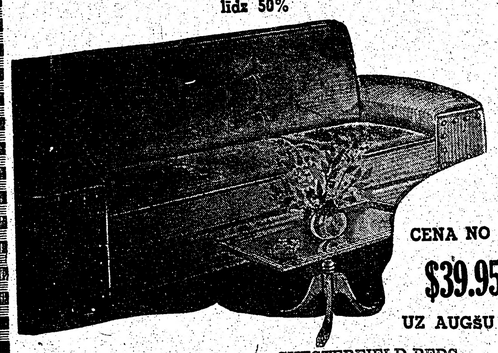

CENA NO **$39.95** UZ AUGŠU

Mūsu ilggadīgā prakse ir CHESTERFIELD-BEDS, lietojamas dienā un naktī

PHILLIPS CHESTERFIELD MFG.

953 Dundas St. W. — Toronto — Tel. EM 3-1611

KRIEVIJAS ZELTS PLŪST UZ LIELBRITANIJU

Šinīs dienās no Prāgas uz Angliju nosūtītas sešas tonnas krievu zelta, kopvērtībā 2.800.000.-- mārciņu sterliņu. Šis sūtījums ir tikai daļa no paredzētā, proti: 5.500.000 märc. sterl. Zelta kravu pārsūtīja īpašās 3 karaliskās Holandes gaisa satiksmes lidmašīnās. Zeltu Londonā sagaidīja sardze, kuŗa to nogādāja uz nezināmu glabātuvi. Jau novembŗa mēneša sākumā klīda baumas par krievu zelta sūtījumiem uz Vakareiropu. Zelta pārdošanu izsaukuši lielie Padomju Savienības iepirkumi domīnijās. Sevišķi daudz iepirkts sviesta un vilnas. Krievijas zelta krājumu pārsūtīšana uz Vakareiropu nositusi arī pasaules zelta cenu, kuŗa tagad ir tikai 34 dol. par unci, — zemākā, kāda jebkad bijusi pēckaŗa gados. Piezīmējams, ka briti rosīgi gatavojas uz tirdzniecību ar Pad. Savienību, un atkal jau 30 — 40 tirgotāji dodas slēgt līgumus uz Maskavu. Galvenokārt pārstāvētas ir konstrukcijas un elektrorūpniecības firmas.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuŗģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vines universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski up krieviski

Dr. B. DOBAI

ĀRSTS-CHIRURGS

465 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp. un pēc norunas pa tel.

MI 8821

RENTGENA UZŅĒMUMI

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus 316 St. CLAIR Ave, W, pie Spadina Rd.

Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās

Tel. MI 8669

Dr. I. ŠEGAMOGAS

(lietuvietis). Dipl. chirurgs, Kanadas Royal College chirurģiskajā nodaļā. Lietuvas Universitātes chirurģiskās nod. asistents

4906 Wellington St., Verdun, Que.

Tel. birojā YO 3611, mājā PO 6-9964

Runas stundas: 11—12, 2—4, 6—9, sestdienās 11-1 vai arī pēc norunas

Runā vāciski un krieviski

(556)

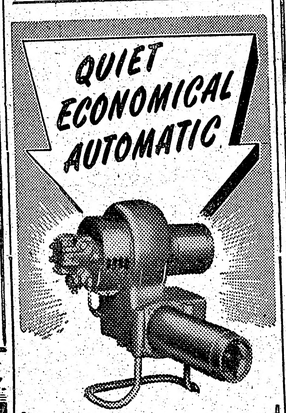

FAIRBENKS-MORSE

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES

Latviešiem 10% atlaide

Nomaksa līdz 24 mēn.

Garantija 1 gadu

Sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās

GARNEY & Co

15 BARTON AVE

Toronto, ME 2554

ZIŅAS PAR IZSŪTĪTIEM LATVIEŠIEM

Baltvācu emigrācijas centrāles adrese Kanadā ir „Canadian Baltic Immigration Aid Society, 27 Carfrae Crescent, London, Ont. Nodaļas darbojās Edmontonā, Kičenerā, Montreālā, Toronto, Vankuverā un Vinipegā.

Boriss Epinatjefs, Tallinas baltvācietis, nule repatriēts no Pad. Savienības kaŗa gūstekņu nometnes un var sniegt ziņas par šachtas darba nometnē sastaptiem latviešiem: architektu Buchardu, Leo Lankovski un maizn. Jēkabu Popu. Borovičū nometnē viņš sastapis Klāvu Rozēnu. Izziņas, klātpielie-kot starpt. atbildes kuponu, B. Epinatjefam var pieprasīt caur Dr. H. Hofmann, Liebenburg, Kreis Gosslar, Neue Reihe 4, Germany.

Kk.

TRŪKUMAINA AUDZINĀŠANA KANADĀ

Rūgtu patiesību par kanadiešu defektīvo audzināšanu pateicis admirālis Hugh Fullēns, kuŗš ir Kanadas karaliskās flotes personāldaļas vadītājs. Viņa uzdevumā ietelp jauno flotes kadru sagāde. Sakarā ar pašreizējiem plāniem, nākošā gadā flotes personāls jāpalielina par 5.000 jūrniekiem, ar ko kopējais skaits flotē būtu 21.000 vīru.

Tagad izrādījies, ka 5000 vīru sagāde flotei ir gandrīz neiespējama. Pieteikšanās punktos gan pieteicās daudz Kanadas jauniešu, bet pa lielākai daļai tie ir ar tik zemu intellektuālo attīstību, ka tos pie labākās gribas nevar atzīt par flotei piemērotiem. Tie nespēj izturēt pat vienkāršāku jautājumu pārbaudi un savās zināšanās ir pavisam vāji. Ar tiem, protams, nevar piepildīt tukšos robus flotē, kas prasa zināmu intelligenci.

Admirālis piebilst, ka jaunekļi nebūt neesot tādi, kas nevarētu vajadzīgās zināšanas piesavināties, vai nebūtu fiziski pietiekami attīstīti, bet viņu garīgā tukšuma aizpildīšanā nav savā laikā rūpējusies ne māja, ne skola, ne baznīca. Admirālis ne labprāt par to runā, bet viņš ir pārliecināts, ka nebūtu pareizi bīstamo stāvokli aizsegt sabiedrības ieskatam.

Admirāļa uzskati pelna ievērību un uzticamību, jo admirālis atrodas Karaliskās flotes dienestā jau kopš 1920. gada, tātad izlaidis pietiekamu skaitu jaunekļu caur savām rokām, lai varētu savu spriedumu pamatot uz pieredzi un rutīnas novērojumiem.

Austrija ratificējusi bēgļu konvenciju

Austrijai cauri ceļojuši 1.030.000 bēgļu

Līdz šim bēgļu konvenciju bija ratificējušas tikai 5 valstis — Dānija, Norvēģija, Beļģija, Luksemburga un Rietumvācija, bet, lai tā stātos likumīgā spēkā, tā jāratificē 6 valstīm, kas tagad ar Austrijas ratificējumu arī ir noticis, un konvencija var stāties spēkā.

Austrijas Nacionālā Padome parlaments) š. g. 26. novembŗa darba sēdē, kuŗa ilgusi tikai pusotras stundas, kā pirmo darba kārtības punktu apspriedusi Bēgļu Konvencijas ratificēšanu un to pieņēmusi vienbalsīgi. Šo lēmumu laikraksti ziņo ar virsrakstiem: „Bēgļiem nodrošinātas tiesības".

Pēc ratificētās konvencijas par bēgļiem tiek apzīmētas personas, „kuŗām pirms 1951. gada 1. janvāŗa iestājušos notikumu dēļ dibinātas bailes, ka tie, uz rases, reliģijas, sociāliem vai politiskiem pamatiem savās dzimtenēs varētu tikt vajāti, un tādēļ bijuši spiesti tās atstāt", bet neattiecas uz „kaŗa noziedzniekiem" un „personām, kuŗas uzstājušās pret mieru vai Apvienoto Nāciju idejām".

Kā zināms visām valstīm, kuŗas ratificē bēgļu konvenciju, tiesība uz konvencijas atsevišķiem punktiem paturēt brīvas rokas — tos, kuŗi nepatīk, pieņemt tikai zināšanai, bet ne izpildīšanai. Ženēvā 1951. gada jūlijā notikušā konferencē konvencijas galīgai izstrādāšanai, tieši Austrijas pārstāvim bijis visvairāk iebildumu pret bēgļiem vissvarīgākiem konvencijas punktiem, un tajos Austrija paturējusi brīvas rokas. Tā, piemēram, par aroddarbnīcu un tirdzniecības uzņēmumu atvēršanu, darbu savās profesijās, pensiju u. t. t. No laikraksta ziņām nav redzams, vai Austrija tagad konvenciju pieņēmusi negrozītā veidā, kas maz ticams, nedz arī, kādos punktos tā paturējusi sev brīvas rokas.

Laikraksti ziņo, ka NP loceklis Dr. Tschadeks (SPO) ziņojis, ka uz š. g. 1. septembri Austrijā bijis vēl 40.000 svešvalodās runājošo bēgļu un 200.000 vācu tautības bēgļu, neieskaitot pavalstniecību ieguvušos, bet pēckaŗa gados Austrijai cauri ceļojuši 1.030.000 bēgļu.

NP loceklis Dr. Pfeifers (WdU) uzsvēris, ka nu ar konvenciju bēgļi sociālā aprūpē (Fuersorge) pielīdzināti vietējiem, bet NP loceklis Machunze (OVP) apellējis pie visas pasaules — sniegt Austrijai palīdzību bēgļu jautājuma atrisināšanai.

Nezinādams ratificētās konvencijas pilnu tekstu, vairums svešvalodās runājošo bēgļu vēl ir attuŗīgi un pat skeptiski. Tie saka, ka Padomju Savienības konstitūcija arī esot skaista un visiem nodrošinot tiesības . . .

Latvieši Austrijā saka: „Ilgus gadus esam gaidījuši uz bēgļu tiesisko un materiālā stāvokļa uzlabošanu Austrijā. Pagaidīsim vēl. Tad arī ŗedzēsim."

PIRMAIS LATVIEŠU AUTO TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS TORONTO

EDWARD'S CAR MARKET

874 DUNDAS ST., WEST

Birojā: EM 4-6732 **Mājā: RE 7869**

APSVEICU VISUS TAUTIEŠUS ZIEMASSVĒTKOS UN NOVĒLU LAIMĪGU JAUNO GADU

Pērkot auto pie manis, pirmais maksājums jākārto 40 dienas pēc līguma noslēgšanas. Izgādāju naudas aizdevumus ar maziem procentiem.

Pirms pērkat auto — atnāciet pie manis un ievāciet informāciju.

PIEDĀVĀJU visu firmu jaunas un lietotas automašīnas uz nomaksu līdz 2 gadiem

53. g.	CHEVROLET Pick Up auto, jauns	$1.450
52. g.	PONTIAC ar 4 durvīm, melnā krāsā, sildītājs un baltas riepas	$1.350
51. g.	METEOR, brūnā krāsā, radio, sild., baltas riepas	
51. g.	CHEVROLET, 2 gab., ar radio un sild.	$1.100
50. g.	VANGUARD	$500
48. g.	PONTIAC, radio un sild.	$800
47. g.	PONTIAC, radio un sild.	$600

Kā arī citas automašīnas līdz $50.00 vērtībā

Nāciet un pārliecinieties, ED. ZEMĪTIS

LATVIEŠU

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA

atvērta līdz plkst. 8 vakaros

WIDMER GROCERY

10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434

Divi bloki austrumos no Spadiņa Ave, pie King ielas

A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

Ar šo paziņoju, ka līdz 1954. g. otrdienās darbā neesmu. Šinīs dienās visu informāciju sniedzu **no mājas telefona HU 9-5175**

Pārējās dienās zvanīt darbā

TR 1133. Loc. 4113 vai 4114

NIKOLAJS MEDNIS

T. EATON Co.

PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

Svečturi un sveces

Skaņuplates, latviešu, vācu un citu eiropiešu

Perlon zeķes ievestas no Vācijas

Blaupunkt un citi Vācijas ražojumu aparāti

Dažādas dāvanas ar latviskiem un eiropiskiem motīviem

WALTER KOPPEL

609 YONGE ST. TORONTO. PR 4596

ZIEDOJUMI APRŪPES BIROJAM

Amerikas Latviešu Apvienības Aprūpes Biroja vadība, nevarēdama katram ziedotājam atsevišķi pateikties, ar sirsnīgu pateicību kvitē šādus ziedojumus, kas saņemti laikā no š. g. 1. maija līdz 15. novembrim:

Dr. N. Kazmers, Leikvju, Mičiganā $12.00, Dr. E. Kazmers, Leikvju, Mičiganā $6.00, Dr. D. Biskaps, Leikvju, Mičiganā $6.00, Ed. un Anete Rozeni, Indianapolis, Indiana $12.00, J. Petričeks, Palo Alto, Kalifornijā $5.00, DV Apvienība, Longvju, Vašingtonā $6.00, Kārlis un Elmira Oši, Čikāga $40.00, Friciš un Lize Oši, Čikāga $10.00, Pēteris un Zenta Pētersoni, Sterlingā, Ill. $6.00, Leo A. Strautiņš, Longailendā $5.00, Albertine Ruka, Mičigenā, $2.00, Kārlis Baltpurvņš, Elkhartā, Indiānā $12.00, Lidija Varleja, Ky, studējošo jaunatnes atbalstam Eiropā $1.00, Mančesteras un Vitlejas latviešu kopa Indiānā $35.00, un $31.00, Hudsonas un apkārtnes latviešu biedrība $20.00, Tautieši Hudsonā: A. Azacs $20.00, V. Līviņš $5.00, J. Kristapsons $5, E. Purgailis $5, D. Purgailis $5, G. Purgailis $5, K. Ozols $5, A. Birznieks $5, F. Būmanis $5.00, M. Būmanis $5.00, M. Spriņģis $10.00, A. Herbsts $5.00, A. Pamiljans $2.00, N. Terzēns Z $2.50, L. Neimanis $5.00, J. Mediņš $2.00, Z. Kalniņš $5.00, P. Aložans $5.00, J. Kazaks $5.00, A. Jirgensons $5.00, P. Aveniņš $3.00, L. Kļava $1.00, V. Tīrums $1.00, P. Lācis $2.00, A. Bičinskis $1.00, Z. Ģiga $1.00, A. un E. Spodris $5.00, R. Birznieks $1.00, L. Ulass $2.00, A. Cicers $1.00, A. Semeiks $1.00, M. Treimane $1.00, A. Stegmanis $5.00, B. Feldmanis $2.00, Z. Feldmanis $2.00, M. Lauva $2.00, K. Vecumnieks $5.00, E. Šampans $5.00; Grand Havenas ev. lut. dr. kopa tautiešiem Gautingas sanatorijā, Vācijā $15.26; ALA's biedru kopa Grand Havenā, Mičigenā: bijušiem karavīriem $21.50, bāreņiem un mātēm ar maziem bērniem $21.50, veciem laudīm 7.50, tbc slimajiem sanatorijās un slimnīcās $13.00, pēc Centrālās valdes ieskatiem $31.50; Vašingtonas valsts Latv. B-bas, Takomas nodaļa: tautiešu atbalstam Eiropā $291.00, noteiktām personām Vācijā: N. Vidmnis $1.00, Gvido Jekkals $5.00, J. Zumburs $4.00, Fr. Bērzājs $5.00, P. Pētersons $5.00, V. Otlans $5.00, Aug. Ozolnieks $5.00, prof. P. Dermaniš $6.00, A. Aboliņš $6.00, J. Stiebrs $5.00, V. Strazdiņš $5.00, R. Krauja $5.00, Adele Kalniņa $5.00, Velta Dambe $5.00, Rricis Kalniņš, Minesotā — $2.00, A. Nagelis, Čikāgā $10.00; Grand Havenas latviešu teātŗa trupa: mātēm ar mazgadīgiem bērniem Vācijā $23.00, tbc slimajiem Vācijā $20.00.

ALA's Aprūpes Birojs uzaicina katru tautieti piedalīties palīdzības darbā. Laika līdz Ziemassvētkiem atlicis maz, tādēļ laipns lūgums pasteigties ar ziedojumu iesūtīšanu. Lai neviens latvietis nepaliek savu palīdzības artavu nenodevis! Amerikas Latviešu Apvienības Aprūpes biroja adrese sekojoša: American Latvian Association, Inc. 3220 17th Street, N. W. Wahington 10, D. C.. Visiem atsaucīgiem ziedotājiem sirsnīgs paldies!

ALA's Aprūpes Birojs

Apkārt zemes lodei

● Kņazs Jusupovs, kuŗš nonāvēja cara ģimenes locekli Raspuķinu, tagad pabeidzis savu memuāru 2. daļu. Pirmā daļa ar virsrakstu „Zaudētais greznums" iznāca pirms gada Francijā, un tika pārdota 12.000 eksemplāros. Tajā viņš apraksta savu grezno dzīvi cara laikā un Raspuķina nonāvēšanu. Kņazs ir tagad 66 gadus vecs un viens no retajiem atlikušajiem krievu dižciltīgajiem.

● Visriebīgāk smaržojošo parfīmu izgatavo Kanadā uz Vankuveras salas kādā pagrabā. Tas smaržo pēc jūŗas lauvām un ropiem. Atbaidīgā smarža šoreiz tomēr nav domāta kā parasts dāmu vajadzībām, bet gan lašu pasargāšanai no saindētiem ūdeņiem. Lasis nesajūt no papīrfabrikām izplūstošo netīrumu un saindējumu smaržu, bet tas ir ļoti jūtīgs pret jūŗas lauvu un ropu tuvumu. Smarža domāta iejaukšanai ūdeņos, kas tek cauri papīrfabrikām, lai tā atbaidītu lašus no uzturēšanās šo viņiem bīstamo vietu tuvumā. Ar jaunās „jūŗas lauvu" smaržas palīdzību cer paglābt tūkstošiem lašu dzīvības, kas aiziet ik gadus postā saindētos ūdeņos.

● Kāds Parīzes vīntirgotājs savu lielo skatulogu bija izgreznojis tikai ar vienu pašu vīna glāzi, kuŗa saturēja ūdeni. Aiz glāzes bija uzraksts: „Padomā, cik miljonu baktēriju atrodas ūdenī."

● Neapvaldīta greizsirdība prasījusi 3 jauniešu dzīvības kādā Kīles deju zālē. 22 gadi vecais Kīles policists Kurts Millers samīlējies 18 gadīgā Kristā. Milestība varbūt būtu noņākusi līdz laimīgam atrisinājumam, ja vien Millers nebūtu bijis pārāk nepacietīgs, greizsirdīgs un necienītu alkoholu. Kad viņš no Libekas ieradies norunātā vietā, lai dejotu ar savu iecerēto, pēdējā atteikusies, jo viņš bijis pārāk iedzēris. Izcēlusies asāka vārdu pārmaiņa, un Millers devies uz policijas namu Kīlē, kur piesavinājies kāda dienesta biedra pistoli. Ar pēdējo viņš atgriezies deju vietā, kur Krista turpinājusi dejot ar citiem vīriešiem. Millers piegājis pie viņas un to nošāvis. Kad publika sākusi klīst uz visām pusēm, Millers piegājis pie kāda studenta, kuŗš pirms tam bija dejojis ar viņa meiteni, un arī tam iešāvis lodi pakausī. Pēc tam viņš pistoles stobru pagriezis pret sevi un iešāvis sev lodi mutē. Tā īsā laikā neapvaldītai greizsirdībai par upuri kritušas trīs jaunas dzīvības.

● Holandieši nesen aizpildījuši pēdējo spraugu jūŗas valnī pie Ouderkerkas. Ar to noslēgusies cīņa par tās zemes atkarošanu, kuŗu š. g. februārī milzīgajā plūdu katastrofā aprija jūŗa. Plūdos aizgāja bojā ap 2000 personu, 4000 mājas tika sagrautas un appludināti ap 400.000 ha zemes.

Valņa atjaunošanas darbu pabeigšanu svinēja visos ciemos izkaŗot karogus, tā pārvēršot šo cīņu ar jūŗu par visas tautas svētku dienu.

● Angļu 43 gadus vecā vijoliste Jūlija Šaumareca saņēmusi ap 5000 dolaru zaudējumu atlīdzību par vienu pirkstu. Viņa bija pazīstama jaunībā kā mūzikāls brīnumbērns. Krītot pa trepēm viņa ievainoja rādītāja pirkstu un īkšķi. Slimnīcas rūpība nebija pietiekami uzmanīga, un rezultātā viņas rādītāja pirksts kļuva līks. Kā sāpju naudu tiesa tad arī piespriedusi viņai 5000 dolaru.

Iesūtīts

KALVERTA FIRMAS PAZIŅOJUMS

Firmas pārst. E. I. Masylyshen's

Jau ilgāku laiku mūsu laikraksta slejās lasāmi lielās un pasaules slavu guvušās Kalvert firmas sludinājumi. Šī firma nav centusies savus ražojumus izplatīt, lai ar iespējami mazākiem līdzekļiem pakļautu laudis alkohola iespaidam, bet gan lai ikvienam sagādātu tiešām patīkamu un neaizmirstamu brīdi.

Kvalitāte ir šīs firmas mērķis un lozungs. Par to galvo arī firmas pārstāvis E. I. Masylyshen's, kuŗš bijis kā Kanadas ukraiņu palīdzības fonda direktors, tā arī Cunard Steamship Co. darbinieks, tāpēc labi izprot jaunkanadiešu vajadzības un centienus. Kā lielākās kuģu sabiedrības darbinieks viņš arī zina, kas ir cenas vērts, kas ne.

Kalvert firma saprot jaunkanadiešus un viņu grūtības un labprāt grib tiem palīdzēt. Daudzos sludinājumos ir sniegta vērtīga informācija, bet vispārēja informācija nevar apmierināt ikkatra jaunkanadieša intereses. Tāpēc arī Kalvert firma laipni lūdz ikvienu, kam būtu kāds jautājums par Kanadu, rakstīt nekavējoties, un firma ar lielu prieku atbildēs personiski adresētā vēstulē iespējami izsmeļoši, un, ja jautājums būs vispārējas dabas, ievietos to sludinājumu veidā laikrakstā.

Tātad nekavējieties — izmantojiet izcilas firmas dotās iespējas.